

Lietuvos Respublikos Seimo *šeštoji sesija*

2019 m. kovo 28 d.
272 ir 273 posėdžiai

Stenogramos

148

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

VI (PAVASARIO) SESIJA

2019 m. kovo 28 d.

Rytinis posėdis Nr. 272

Seniūnų sueigos patikslintos 2019 m. kovo 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	7
--	---

NATO svarba Lietuvos valstybingumui 15 metų narystės kontekste

NATO generalinio sekretoriaus padėjėjo viešosios diplomatijos klausimais ambasadoriaus T. Ildemo kalba	7
Ministro Pirmininko S. Skvernelio kalba	9
Stojimo į NATO metu krašto apsaugos ministro G. Kirkilo kalba	10
Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko V. Bako kalba	13
Seimo delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje pirmininkės R. Juknevičienės kalba	15
NATO pajėgų integravimo vieneto Lietuvoje atstovo pulkininko leitenanto K. A. Mudžio kalba	17

Vakarinis posėdis Nr. 273

Informaciniai pranešimai	19
--------------------------------	----

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3331 pateikimas (R. Morkūnaitė-Mikulėnienė)	19
Teisės ir teisėtarkos komiteto išvada dėl Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 ¹ straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3258 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (A. Širinskienė)	20
Teisės ir teisėtarkos komiteto išvada dėl Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 243 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3259 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (A. Širinskienė)	21
Teisės ir teisėtarkos komiteto išvada dėl Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 88 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3260 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (A. Širinskienė)	22
Teisės ir teisėtarkos komiteto išvada dėl Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 96 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3261 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (A. Širinskienė)	23
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3315 pateikimas (E. Pupinis)	23
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3199 pateikimas (A. Kupčinskas)	26
Teisės ir teisėtarkos komiteto išvada dėl Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 ir 88 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3158 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (A. Širinskienė)	27

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3328 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Bilotaitė)	29
Šio nutarimo priėmimas	29
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2975 pateikimas (A. Bilotaitė)	29
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. XII-966 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3198 pateikimas (G. Skaistė)	30
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1937 pateikimas (B. Matelis)	31
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3332 pateikimas (J. Sabatauskas)	31
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1313(2) svarstymas	35
Seimo nario G. Vasiliausko kalba	35
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3333 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (D. Šakalienė)	36
Šio nutarimo priėmimas	37
Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo Mokyklų bendruomenių metais“ projekto Nr. XIIIIP-3307 pateikimas (D. Šakalienė)	37
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-3330 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Gumuliauskas)	38
Šio nutarimo priėmimas	38
Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo Tautodailės metais“ projekto Nr. XIIIIP-3320 pateikimas (A. Gumuliauskas)	38
Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metais“ projekto Nr. XIIIIP-3324 pateikimas (R. Šarknickas)	39
Seimo rezoliucijos „Dėl efektyvesnio Lietuvos žmoniškųjų išteklių panaudojimo ir trūkstamų kvalifikuotų specialistų pritraukimo galimybių didinimo“ projekto Nr. XIIIIP-3160 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. Stacevičius)	40
Šios rezoliucijos priėmimas (be pataisų)	41
Seimo savaitės (2019-04-08–2019-04-12) – 2019 m. balandžio 9 d. (antradienio) ir 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	41
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	42

SANTRUMPOS

LLRA-KŠSF	– Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDDF	– Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
LSDPF	– Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF	– Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF	– Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG	– Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF	– Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
TTF	– Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 272 STENOGRAMA

2019 m. kovo 28 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos Seimo nariai, gerbiami svečiai, pradėdame Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 28 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 98 Seimo nariai.

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2019 m. kovo 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Gerbiami kolegos, Seniūnų sueiga darbotvarkei pritarė. Ar turėtumėte kitų pasiūlymų? P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas Pirmininke, man atrodo, kadangi šiandien NATO dienos minėjimas, aš siūlyčiau įtraukti į darbotvarkę rezoliuciją dėl siūlymo, kad Amerikos prezidentui D. Trumpui būtų suteikta Nobelio taikos premija. Aš manau, kad tikrai labai gražus momentas.

PIRMININKAS. Siūlymai dėl darbotvarkės yra frakcijos vardu. Jūs nesiūlote frakcijos vardu. J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš dėl menko formalumo. Seniūnų sueigoje sutarėme ir yra įrašyta, kad bus pateiktos Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados dėl mano projektų prieštaravimo Konstitucijai, bet formaliai reikėtų įrašyti ir pačius projektus. Nors įsivaizduojame, kad Seimas tikriausiai pritaris komiteto išvadai, bet teoriškai gali ir nepritari, nes išvadų pateikimas yra įrašytas, o patys projektai nėra įrašyti, kai dėl kitų projektų, kurie irgi prieštarauja Konstitucijai, yra kitaip, jie yra įrašyti į darbotvarkę.

PIRMININKAS. Nepritarus išvadoms, projektai ir būtų įrašyti pritariant 29 Seimo nariams. Daugiau dėl darbotvarkės pasiūlymų nematau. Gerbiami kolegos, ar galime pritari darbotvarkei bendru sutarimu? Balsuojame. Gerai.

Balsavo 101 Seimo narys: už balsavo 100, prieš ir susilaikiusių nėra. Darbotvarkė patvirtinta.

10.03 val.

NATO svarba Lietuvos valstybingumui 15 metų narystės kontekste

Gerbiami kolegos, šiandien minime Lietuvos įstojimo į NATO 15-ąsias metines ir aptarsime NATO svarbą Lietuvos valstybingumui 15 metų narystės kontekste. Sveikinu svečius, sveikinu gerbiamus ambasadorius, kariškius, atvykusius į šią mūsų posėdžio dalį.

**NATO generalinio sekretoriaus padėjėjo viešosios diplomatijos klausimais
ambasadoriaus Takano Ildemo kalba**

Kviečiu pranešėją – NATO generalinio sekretoriaus padėjėją viešosios diplomatijos klausimais ambasadorių Takaną Ildemą.

T. ILDEMAS. Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamas Ministrė Pirmininke, gerbiami Seimo Pirmininko pavaduotojai, Seimo nariai, Jūsų Ekscelencijos, generolai, ponios ir ponai.

Man didelė garbė čia šiandien kartu su jumis minėti jūsų narystės NATO 15-metį. Lietuvos Respublikos Konstitucija numato, kad turi būti užtikrinta šalies nepriklausomybė ir saugumas,

piliečių gerovė, jų pagrindinės laisvės ir teisės. Tai yra tas pažadas, kurio pagrindu Lietuva įstojo į NATO, siekdama stiprinti stabilumą, saugumą regione ir visoje Europoje.

1989 metais dar tada padalytoje Vokietijoje Prezidentas kalbėjo apie tai, jog Vidurio ir Rytų Europoje tūno noras siekti laisvės. Tas noras labiausiai buvo matyti Lietuvoje, kai Lietuva 1990 metais pasiskelbė nepriklausoma nuo Sovietų Sąjungos. Dar po metų drąsiomis pastangomis buvo parodytas noras išsilaisvinti taikiai. Taip Lietuva galiausiai tapo laisva ir demokratine valstybe ir prisijungė prie Jungtinių Tautų.

Pirmasis Lietuvos delegacijos neoficialus vizitas NATO būstinėje, po jo sekė dar keletas, taip pat Vašingtono sutarties pasirašymas 2004 metais – tai buvo metai, per kuriuos Lietuva ėjo sunkiu keliu, tačiau tą kelią ji įveikė ir NATO didžiuojasi, kad ši šalis prisijungė prie NATO.

Nuo tada Lietuva ne kartą tiek žodžiais, tiek darbais įrodė, kad tai yra stipri ir išipareigojanti sąjungininkė. Praėjusiais metais jūs išipareigojote 2,5 % BVP skirti gynybai iki 2030 metų. Tai svarbus išipareigojimas, kuris buvo paremtas visų parlamente atstovaujančių politinių partijų. Nuo pat narystės pradžios jūs įgyvendinate savo išipareigojimus dalyvaudami misijose Afganistane ir kitose misijose, padėdami NATO sąjungininkėms vykdyti kitas misijas kituose pasaulio kraštuose.

Tai tauta, kuri drąsiai kovojo už teisę apsispręsti, kuri dėl to sudėjo nemažai aukų, todėl Lietuva puikiai supranta, kaip svarbu, kad valdžia būtų demokratiška, netironiška. Kartu su kitomis sąjungininkėmis jūs taip pat smerkiate neteisėtą Krymo aneksiją, remiate Ukrainą. Lietuva geriau negu kitos šalys supranta, koks yra svarbus tvirtas atgrasymas ir prasmingas dialogas su Rusija. Matydami besitęsiančią agresiją kaimynystėje, jūs taip pat siekiate stiprinti Aljansą, nes mes negalime ir neturėtume susitaikyti su tuo, jog būtų pažeidžiamos tarptautinės normos ir išipareigojimai. Tuo pat metu mes negalime ir neturėtume ignoruoti to, kad Rusija yra mūsų kaimynė.

Lietuva atlieka labai svarbų vaidmenį NATO siekiant įgyvendinti atgrasymą. Visoms Baltijos valstybėms yra užtikrinama Oro policijos misija, kurią jūs taip pat palaikote. Čia, Vilniuje, veikia NATO Energetinio saugumo kompetencijos centras. Nuo 2015 metų Vilnius taip pat tapo namais vienam iš šešių NATO pajėgų integravimo vienetų. Tai yra tie kariniai daliniai, kurie padeda krizės metu užtikrinti greitą NATO pajėgų dislokavimą, taip pat paramą tiek NATO, tiek šalies kariuomenės pajėgoms. Tai labai svarbu, kai mes kalbame apie tvirtą sąjungininkę.

Praėjusiais metais jūs paminėjote dvejus metus nuo to momento, kai Lietuvoje buvo dislokuotos priešakinės pajėgos. Su tuo jūs taip pat sveikinu. Tai taip pat yra vienas iš sėkmingo bendradarbiavimo Aljanse pavyzdžių. Tai, be abejo, yra mūsų, priimančiųjų šalių, pastangų dėka. Tai yra pastangos, kurias jūs garbingai vykdomėte. Kartu jūs siunčiate žinią, jog NATO laikosi solidarumo principų, siekdama ginti vieną kitą agresijos akivaizdoje. Šių dienų pasaulyje tai yra svarbiau negu bet kada anksčiau.

2019 metai yra svarbūs daugeliui sąjungininkių. Taip pat minėsime 20-metį, kai Čekija, Vengrija, Lenkija, Lietuva, Slovakija, Estija, Bulgarija, Kroatija, Latvija priėmė sprendimą, nulėmusį jų ateitį. Taip pat metai, kai Šiaurės Makedonija gali prisijungti prie mūsų, dar kitos šalys – Bosnija ir Hercegovina, Gruzija ir Ukraina gali žengti žingsniu arčiau link Aljanso. Taigi šie metai yra svarbūs ir visam Aljansui.

Kitą savaitę taip pat minėsime 70-metį nuo Vašingtono sutarties pasirašymo ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos įsteigimo. Konfliktai buvo tas dalykas, su kuriuo mums didžiąją dalį Europos istorijos teko susidurti. Per 70 pastarųjų metų ryšys tarp Europos ir Šiaurės Amerikos sustiprėjo, Aljansas tapo stipriausias pasaulyje. Mus vienija bendros vertybės, bendri tikslai. Kartu mes siekiame užkirsti kelią konfliktams ir užtikrinti taiką daugiau nei 1 mlrd. gyventojų. Mes laikomės principo, kad išpuolis prieš vieną sąjungininkę reiškia išpuolį prieš visą Aljansą. Šis ryšys užtikrina mums saugumą ir tai, jog galime gyventi taikoje.

NATO užtikrina saugumą mūsų šalims ir mūsų piliečiams, nuolat prisitaikydama nuo naujų saugumo iššūkių. Pirmuosius 40 metų NATO užtikrino, kad sustabdytų sovietų agresiją, 10 dešimtmetyje mes taip pat prisidėjome prie to, kad išvengtume, užkardytume kelią konfliktams Balkanuose. Po rugsėjo 11-osios įvykių NATO taip pat prisidėjo prie misijų Afganistane, jų tikslas buvo mokyti vietos pajėgas tam, kad šios neleistų terorizmui klestėti jose.

Šiandien mums tenka susidurti su neprognozuojama saugumo situacija, taip pat su griežtesne Rusijos pozicija, kibernetinio saugumo iššūkiais, nestabilumu Šiaurės Rytų Afrikoje ir nuolatinė terorizmo grėsmė. NATO, atsižvelgdama į šiuos iššūkius, taip pat siekia žengti žingsnį į priekį, kad įveiktų šiuos iššūkius. Mes sustiprinome NATO pajėgų matomumą Juodosios jūros regione, sustiprinome mūsų pajėgų pasirengimą ir atsparumą kibernetinėms ir hibridinėms grėsmėms, bet tuo pat metu palaikome dialogą su Rusija. Mes taip pat sustiprinome kovą su terorizmu, prisidėdami prie pasaulio koalicijos, kovojančios su Islamo valstybe. Mes ir toliau bendradarbiaujame su Europos Sąjunga. Tas bendradarbiavimas taip pat yra pasiekęs naują beprecedentį lygį. Mes taip pat esame pasirengę priimti naujas nares ir toliau ketiname stiprinti kolektyvinę gynybą, o tai yra mūsų klestėjimo pagrindas.

Nuo 1949 metų NATO narių skaičius išaugo dvigubai. Netrukus 29 narių Aljansas taps 30 narių Aljansu. Tai laisvų šalių, klestinčių ekonomikų Aljansas. NATO plėtra niekuomet nebuvo lengvas procesas, tai reikalauja politinės drąsos, vizijos ir užsispyrimo tam, kad būtų įgyvendinamos sudėtingos reformos ir sprendžiami istoriniai nesutarimai su kaimynais. Visa tai vyksta siekiant geresnės ateities.

Tokia atvira politika lemia tai, kad kiekviena valstybė gali pati apsispręsti, pati priimti sprendimus, nepriklausomai nuo kaimynių įtakos, nepriklausomai nuo to, kokio dydžio yra kaimyninės valstybės. Tai taip pat yra numatyta mūsų sutartyje. NATO plėtra taip pat užtikrina klestėjimą, dalijimąsi nuomonėmis, pajėgumų stiprinimą, aktyvesnes pastangas, aktyvesnę veiklą, naujas misijas. Būtent todėl NATO vartai visuomet yra atviri bet kuriai Europos tautai, kuri remia NATO vertybes, valstybei, kuri gali prisidėti prie mūsų saugumo užtikrinimo tikslų.

2019-ieji yra metai, kuriais mes turime paminėti tuos NATO pasiekimus, tačiau nereikėtų pernelyg giliai žvelgti į praeitį. Visuomet reikia žvelgti į ateitį, ir tai yra dar viena iš priežasčių, kodėl NATO buvo tokia sėkminga organizacija. Šiame besikeičiančiame pasaulyje mes ir toliau kuriame inovacijas ir siekiame pirmą kartą šioje srityje, dalijamės našta ir taip pat esame pasiekę nemažai pažangos, kai kalbame apie investavimą į gynybos pajėgumus.

Taigi, NATO netrukus minės savo 70-metį, ir kitą savaitę Vašingtone susitikę ministrai taip pat paminės šią progą. Žinau, kad mes šios dienos iššūkius įveiksime lygiai taip pat, su tokia pačia drąsa kaip ir iki šiol.

Pasaulis keičiasi, keičiasi ir NATO, tačiau kai kurie dalykai išlieka nekintantys, o tai yra mūsų įsipareigojimas viena kitai, nes tai suteikia mums jėgų įveikti bet kokius mus skiriančius skirtumus ir bet kokius iššūkius. Mes pasikliaujame savo vienybe, savo vertybėmis, ir būtent dėl to NATO ir toliau išliks stabilumo kertiniu akmeniu.

Todėl man didžiulė garbė perduoti Lietuvai ir lietuviams kuo didžiausius linkėjimus NATO vardu. Ir toliau tikimės su jumis tokio paties glaudaus bendradarbiavimo ateityje. Dar kartą dėkoju už pakvietimą. Man tikrai buvo didelė garbė šiandien dalyvauti šiame posėdyje. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju NATO generalinio sekretoriaus padėjėjo viešosios diplomatijos klausimais ambasadoriui Takanui Ildemui.

Kviečiu Ministrą Pirmininką Saulių Skvernelį tarti žodį.

Ministro Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Gerbiamieji šio iškilmingo minėjimo dalyviai, minint 15-ąsias narys-tės NATO, Aljanse, metines, norėtusi kalbą pradėti žodžiais: esame visiškai saugūs. Deja, šiandien to ištarti dar negalime. Galime sakyti, šiandien esame saugūs kaip niekada anksčiau.

Mūsų didžioji kaimynė nuosekliai laužo tarptautinės teisės principus, užgrobia suverenių valstybių teritorijas ir atvirai grūmoja Vakarų pasauliui, mūsų bendroms vertybėms. Šiandieninėje realybėje melas, korupcija, kiršinimas ir mūsų pačių silpnybės tampa nedraugų ginklais, o moderniosios technologijos leidžia nusitaikyti į pažeidžiamiausias mūsų vietas.

Rusijos veiksmai prieš Sakartvelą ir Ukrainą, bandymai paveikti Vakarų valstybių demokratinį procesą pažadino mūsų visuomenes ir mūsų politikus. Tik po šių sukrėtimų suvokėme, kad ilgus metus ignoruotas 2 % BVP gynybai susitarimas, nors ir nerašytas, bet realiai ir objektyviai egzistuoja ir nubrėžia tik minimalias investicijų į mūsų visų saugumą ribas.

Džiaugiuosi, kad mūsų Vyriausybė dvejis metais anksčiau, nei buvo sutarta, įvykdė visus įsipareigojimus savo piliečiams – pirmiausia sau patiems ir savo partneriams.

Pastarajame mano ir NATO generalinio sekretoriaus susitikime, kai jau buvome suradę sprendimus, kaip pasiekti 2 %, Lietuvos pasirinktas kelias didinti išlaidas gynybai, nepaisant spartaus šalies bendrojo vidaus produkto augimo, buvo ne kartą įvardytas kaip pavyzdys kitoms NATO partnerėms. Natūralu, kad ir toliau negalime sustoti.

Jeigu prieš 15 metų būtume pradėję atsakingai investuoti į savo saugumą, šiandien mūsų ginkluotųjų pajėgų padėtis būtų buvusi visiškai kitokia. Dėl to tikrai galiu suprasti mūsų partnerių Jungtinėse Amerikos Valstijose pasipiktinimą dėl per menko Europos įsipareigojimo į viso Aljanso pajėgumus. Negalime vien reikalauti iš partnerių – privalome ir patys ženkliai ir realiai prisidėti prie visų mūsų saugumo.

Per tuos 15 metų visada buvome pasirengę prisidėti prie sąjungininkų tarptautinių operacijų, nešančių taiką ir demokratiją, skirtų žmogaus teisėms apginti ten, kur to labiausiai reikėjo. Ir toliau mūsų ginkluotosios pajėgos turi aktyviai dalyvauti tarptautinėse operacijose ir taip užtikrinti NATO, Aljanso, pagrindinį – solidarumo principą, taip pat užtikrinti tinkamą kovinę patirtį. Misijų planavimas privalo užtikrinti svarų indėlį į Aljansą. Tik laiku ateidami į pagalbą partneriams galime tikėtis ir jų paramos.

Pastaruosius dvejus metus daug teko bendrauti su mūsų kariuomenės vyrais ir moterimis. Didžiuojusi jų drąsą, pasirengimu ir lojalumu valstybei. Tai didis vertybinis pavyzdys mūsų vaikams ir jaunimui.

Šiomet minime ne tik Lietuvos narystės NATO 15 metų sukaktį, greitai minėsime ir paties Aljanso 70-metį. Nepaisydami visų išbandymų, įtampos kurstymo, apsižodžiavimų ir vidinių ginčų, privalome užtikrinti mūsų tvirtybę ir vienybę. Tikiu, kad tikrai galime tai padaryti.

Galiu užtikrinti – šiandieninė Lietuvos Respublikos Vyriausybė prisidės viskuo, kuo galės, kad šalies ir viso Aljanso saugumas būtų užtikrintas. Net ir sunkiausiomis akimirkomis nepamirškime, dėl ko pradėjome eiti transatlantiniu keliu, nes tai yra vienintelis kelias.

Gražios šventės ir darnaus bendro darbo visų mūsų žmonių saugumo labui! Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame Ministrui Pirmininkui. Stojimo į NATO metu krašto apsaugos ministru buvo G. Kirkilas. Kviečiu jį pasidalinti mintimis.

Stojimo į NATO metu krašto apsaugos ministro Gedimino Kirkilo kalba

G. KIRKILAS (*LSDDF*). Jūsų Ekscelencijos ambasadoriai, gerbiami karo atašė, Seimo nariai, sveiki susirinkę į šį svarbų 15 metų narystės NATO minėjimą.

Įstojimas į Šiaurės Aljansą – kertinis Lietuvos valstybingumo pasiekimas saugumo aspektu per visą šalies istoriją. Tai gana akivaizdu, beveik neginčytina, tam pritaria ne tik mūsų šalies, bet ir užsienio istorikai, mokslininkai bei ekspertai. Ir tai yra visų, pabrėžiu, šalies politinių partijų, lyderių, buvusių ir esamų valstybės vadovų nuopelnas.

„Kariniu požiūriu Baltijos šalys niekada nebuvo tokio saugios“, – neseniai pasakė Europos politikos analizės centro ekspertas, žinomas žurnalistas, knygos „Naujas Šaltasis karas“ autorius E. Lukasas, ir tai tiesa.

NATO, žinia, neapsiriboja tik kolektyvinės gynybos 5 straipsnio garantu savo nariams. Aljanso vaidmuo pasaulyje daug platesnis: tai ir stabilumas, demokratija, tai ir branduolinio, cheminio, biologinio ginklo plėtros apribojimas bei užkardymas, kova su terorizmu. O tai ypač svarbu mažesnėms šalims, tokioms kaip Lietuva ar kitos Baltijos valstybės, ir ne tik joms.

Lietuvai 15 metų narystė Aljanse buvo itin naudinga visais aspektais. Mes tapome visaverčiais Vakarų bendrijos nariais. Tai tam tikra prasme palengvino net ir įstojimą į Europos Sąjungą, o jos narystės tokią pat 15 metų sukaktį taip pat minėsime šiomet, šiek tiek vėliau. Tai buvo ir yra naudinga ekonominiu aspektu, nes NATO narė užsienio investuotojų akyse, suprantama, yra daug patrauklesnė nei šalis, tokiai saugumo zonai nepriklausanti. Ir tai patvirtino visa 15, o gal ir daugiau metų šalies ūkio patirtis.

Tačiau svarbiausia – sukurti gynybiniai pajėgumai, sąveika su kariniais Aljanso daliniais ir pagaliau tokia Lietuvos kariuomenė, kuri gebėtų tapti „sprangiu kšniu“, anot to paties E. Lukaso, galimam agresoriui.

Gerbiami kolegos, svečiai, vienas pirmųjų sėkmingų Lietuvos ir NATO sąveikos rezultatų yra Oro policijos misija, sėkmingai veikianti nuo pirmųjų mūsų narystės Aljanse metų. Kaip žinome, Lietuva ir kitos Baltijos valstybės kol kas neturi tokių pajėgumų, jų įsigijimas kainuotų labai brangiai, todėl mūsų NATO partneriai tokį stygių kompensuoja savais ir tuo leidžia mūsų kariuomenei formotis toliau, greičiau plėtoti kitus pajėgumus. Oro policijos misijoje jau dalyvavo didesnė NATO narių šalių dalis, jau 17, o gal jau ir daugiau. Tai rodo labai platų Aljanso solidarumo lygį, nors pradžia buvo nelengva, mūsų regiono saugumo užtikrinimo svarbą ir mūsų karių gebėjimą sąveikauti, užtikrinti tinkamą priimančios šalies paramą.

Per penkiolika narystės metų, gerbiami kolegos Seimo nariai ir svečiai, mes įgijome daug neįkainojamos patirties sąveikaudami ir veikdami kartu su Aljanso partneriais. Pasinaudodami geranoriška Jungtinių Amerikos Valstijų, Prancūzijos, Vokietijos, Norvegijos, Danijos, Italijos, kitų Aljanso šalių parama, ne tik paruošėme daug aukšto lygio NATO karininkų, bet ir sugebėjome sukurti naują pajėgų rūšį, kokios anksčiau niekada neturėjome. Pavyzdžiui, įsteigėme specialiąsias pajėgas, kurios šiuo metu pagal pasiruošimo lygį ir realius kovinius pasiekimus yra vienos geriausių iš Aljanso šalių. Lietuva pelnytai gali jomis didžiulis.

Mes galime didžiulis ir tais savo kariais, kurie garbingai atlaikė visus karinius išbandymus, dalyvaudami nelengvose, o dažnai ir labai pavojingose taikos palaikymo ir kitokiose misijose Afganistane, Irake, Balkanuose, daugelyje Afrikos šalių. Vėliau pacituosiu generolą Gintautą Zenkevičių, beje, pirmosios Lietuvos vadovautos Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės pirmąjį vadą. Prieš 14 metų man, tuometiniam krašto apsaugos ministrui, teko priimti sprendimą išsiųsti į kalnuotąjį Gorą pirmuosius Lietuvos karius, kuriems vadovavo tuomet dar pulkininkas leitenantas Gintautas Zenkevičius. Ir tai buvo didžiulė atsakomybė. Juk tuomet buvo dar tik metai, kai tapome NATO nariais, beveik neturėjome tinkamos patirties, o ypač veikimo kalnuotoje vietovėje, stigo amunicijos, transporto, ryšio priemonių. Iš esmės mūsų vadovaujamos Provincijos atkūrimo grupės sėkmę nulėmė keli veiksniai: mūsų karių pasišventimas, motyvacija, karinis meistriškumas pirmiausia.

Antra, Jungtinių Amerikos Valstijų pagalba, kuriant infrastruktūrą, palaikymą, apmokant karius. Ir trečia, kitų šalių, taip pat ir ne Aljanso narių, draugiškų Lietuvai, dalyvavimas provincijos atkūrimo grupėje kartu su mumis.

Šiandien jau generolas Gintautas Zenkevičius pagrįstai sako, cituoju: „Mes esame lygūs su kitomis NATO narėmis, mes esame kolegos. Mes judame toje pačioje gatvėje, mes keičiamės informacija, dirbame kartu. NATO priešakinių pajėgų kovinės grupės bataliono vadas Lietuvoje yra vokietis, grupės struktūroje yra vokiečių, olandų, norvegų, belgų, čekų, kroatų. Šis batalionas pavaldus mūsų brigados vadui lietuviui ir nėra jokių konfliktų, jokių skundų. O Kazlų Rūdoje stebėjau mokymus, kur buvo vykdoma parama iš oro, o lietuviai vadovavo amerikiečių bombonešiams, kartu buvo ir JAV, norvegų kariai, mes jau esame lygūs.“

Gerbiami kolegos, svečiai, dvišalis Lietuvos ir Lenkijos karinis bendradarbiavimas šiame geopolitiniame taške neabejotinai taip pat turi ypatingą strateginę reikšmę ir vargu ar tai įmanoma pervertinti. Tačiau kai mes, politikai, šiame kontekste nesugebame išspręsti gana smulkių abiejų šalių tarpusavio nesutarimų, tokių kaip, pavyzdžiui, pavardžių rašymas, tai atrodo ne tik keista bet ir neatsakinga. Jau nekalbant apie visiems mums gerai žinomas istorijos pamokas, kuomet tiek Lenkija, tiek Lietuva dėl nesutarimų, nesusipratimų, nebendradarbiavimo pralaimėdavo geopolitinių iššūkių akivaizdoje. Šiuo metu mes privalome visais įmanomais būdais palaikyti Lenkiją, su kuria mus sieja ir bendri gynybos planai, siekiančią didesnio JAV karinio buvimo šiame regione. Jei tai pavyktų, o kaimynai ir Aljanso partneriai lenkai tam tikslui telkia didžiules pastangas, šio regiono saugumo situacija pasikeistų į gerąją pusę kardinaliai. Tai ir yra mūsų bendras interesas.

Ne mažiau svarbus bendradarbiavimas su Latvija ir Estija, kuris vyksta jau seniai, tačiau, įstojus visoms trims Baltijos valstybėms, įgijo dar aukštesnę kokybę. Mano požiūriu, galėtume ši

bendradarbiavimą intensyvinti, mėginti, pavyzdžiui, labiau kooperuotis atlikdami brangius įsigijimus, galbūt kitais klausimais.

Strateginis mūsų interesas, gerbiami kolegos, yra sėkminga Rytų partnerystė. Sakartvelo ir Ukrainos – visų pirma, nors, tikiu, ateityje prie euroatlantinės integracijos artės ir kitos Rytų partnerystės šalys. Neseniai NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas dar kartą užtikrino, jog Sakartvelas tikrai prisijungs prie Aljanso. Cituoju: „Gruzija būtinai taps mūsų organizacijos nare ir mūsų lyderiai stengiasi, kad tai įvyktų kiek įmanoma greičiau.“ Nors tai jau ne pirmas pažadas, dėl įvairių aplinkybių kol kas neįvykdomas, tačiau tikiu, kad anksčiau ar vėliau, ir to linkiu Sakartvelui, tai įvyks. Sakartvelo visuomenė, politikai ir kariškiai tokį pasiryžimą demonstruoja, jų indėlis į NATO veiklą jau dabar yra ženklus, dažnai net didesnis nei esamų Aljanso narių, ypač tarptautinėse misijose.

Ukraina, nors ir kariaujanti šalis, sunkiomis aplinkybėmis taip pat žengia šiuo keliu. Sparčiai modernizuojama šalies kariuomenė, sąveikaujama ir bendradarbiaujama su NATO. Neseniai Ukrainos parlamentas įrašė į šalies Konstituciją siekį tapti Europos Sąjungos ir NATO nare. Prezidento Petro Porošenkos siūlymą šį euroatlantinį tikslą įteisinti šalies pagrindiniame įstatyme palaikė konstitucinė parlamento dauguma. Tai turės vykdyti ir naujasis prezidentas, ir parlamentas. Nors Ukrainai dar reikės padaryti daug reformų, vis tiek ji šiuo keliu jau pajudėjo, pirmą kartą savo istorijoje – realiai. Lietuva, nuoširdi Ukrainos rėmėja, neabejoju, prie to prisidės visomis išgalėmis ir todėl, kad euroatlantinės demokratijos plėtra yra ir mūsų strateginis interesas.

Gerbiami kolegos, svečiai, grįžtant prie Lietuvos reikalų būtina pabrėžti, jog mūsų kariuomenės indėlis į NATO saugumą beveik visuomet buvo gerokai didesnis nei tinkamas finansavimas, kurį pirmą kartą pasiekėme tik praėjusiais metais. Prieš geroką dešimtmetį lietuvių kilmės kongresmenas Jonas Šimkus, vertindamas Lietuvos indėlį į NATO, yra vaizdingai pasakęs, jog Lietuvos indėlis į NATO daug didesnis nei mūsų šalies krašto apsaugos biudžetas, ypač tuo metu, prisiminkime. Turėdamas galvoje sėkmingas mūsų kariuomenės tarptautines taikos palaikymo misijas, kongresmenas pabrėžė, jog ilgą laiką dar toli nepasiekus 2 % nuo bendrojo vidaus produkto finansavimo šalies kariai tai savotiškai kompensavo savo drąsa, kariniu meistriškumu, pasišventimu stiprindami bendrą NATO gynybą ir solidarumą.

Tačiau, nepaisant pasiekimų, šalies politinių jėgų konsensusas gynybos, saugumo ir užsienio politikos srityje tebelieka ir bus itin gyvybiškai svarbus. Pirma, todėl, kad tikimės, jog Aljanso kariai mums padės užtikrinti šio regiono gynybą, o tam būtinas ir mūsų pačių indėlis ir tik dalyvavimo misijose nebeužtenka, jau nekalbant apie ryškėjančias vidines NATO problemas, besikeičiantį Jungtinių Amerikos Valstijų vaidmenį, kuris signalizuoja, jog mums, europiečiams, teks priimti didesnę našą Aljanse, nei buvo lig šiol.

Antra, todėl, kad saugumo ir užsienio politikos aspektai yra itin glaudžiai susiję. Dažnai ginčydami dėl detalių, išpūsdami neesmines problemas, nepraraskime pagrindinių tikslų, matykime visą politikos lauką.

Ir trečia, gynybos finansavimas ir pajėgumų planavimas turi būti ilgalaikis, patikimas mūsų partneriams. Nemažai klausimų ir iššūkių iškils ir jau diskutuojama pačioje Bendrijoje, Europos Sąjungoje dėl gynybos, saugumo, ginkluotės ir kitų klausimų.

Todėl, gerbiami Seimo nariai, minėdami mūsų šalies narystės NATO 15 metų sukaktį, pagrįstai džiaugdamiesi pasiekimais, privalome ir toliau užtikrinti ilgalaikį visų politinių jėgų, esamų ir būsimų lyderių konsensuą gynybos, saugumo ir užsienio politikoje. Tai, kaip jau minėjau, gyvybiškas Lietuvos interesas.

Tai nebus lengva, nes į šį mūsų sunkiai išsaugomą konsensuą hibridinio karo, apie kurį tiek daug kalbama, strėlės ir yra daugiausia kreipiamos. Suprantama, jų ypač daugėja Prezidento, kitų rinkimų laikotarpiu. Šio keisto karo strėlės nėra visada lengvai atpažįstamos, nes dažniausiai atskrenda tokių populiarių ir iš pirmo žvilgsnio nekaltų idėjų pavidalu, kaip „su kuo kariausim“, „ką pulsime“, „ar mus kas puls“ ir panašiai. Nepraraskime, gerbiami kolegos, kelio dėl takelio, nepraraskime budrumo, savitarpio susiklausymo ir vienas kito girdėjimo, nes galima agresija atgrasoma ne kokia nors kad ir labai griežta retorika, o tik realiu pasiruošimu apsiginti kartu su NATO partneriais.

Su 15 metų sukaktimi Aljanse! Jis šiomet balandžio 4-ąją, beje, žymės jau 70-ies metų jubiliejų. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Gediminui Kirkilui ir kviečiu pranešimą perskaityti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką Vytautą Baką.

Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko Vytauto Bako kalba

V. BAKAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, Ministre Pirmininke, Seimo ir Vyriausybės nariai, gerbiami ambasadoriai, garbūs svečiai.

Minime Lietuvos narystės NATO 15-ųjų metinių sukaktį. Tikiuosi, teisingai įvardysiu, kad ta proga mūsų saugumas tampa mūsų nacionalinės politikos DNR dalimi. Ši diena reikšminga ne tik mums. Kartu su mumis 15-ąsias narystės metines mini Bulgarija, Estija, Latvija, Rumunija, Slovakija ir Slovėnija. Mūsų kaimynė Lenkija, kartu Čekija ir Vengrija švenčia narystės 20-metį, o Albanija ir Kroatija 10-metį. Kartu visas Aljansas mini Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos įkūrimo 70-metį.

Šie jubiliejai nėra vien simbolinės datos. Jie rodo labai svarbų dalyką – tai, kad NATO durys yra atviros visoms Europos valstybėms, kad Aljansas nuolat auga ir stiprėja. Prieš dvejus metus jo nare tapo Juodkalnija, o prieš dvi savaites Lietuvos Seimas čia, šioje salėje, ratifikavo Šiaurės Makedonijos įstojimą. Mes tokiu būdu demonstruojame savo tvirtą paramą NATO atvirų durų politikai. Tikiu, kad ateis diena, kai NATO narėmis taps Sakartvelas ir Ukraina, nors dar daug turime išvien nuveikti, kad stojimo procesas prasidėtų.

Galime pasidžiaugti, kad įstojome į sėkmingiausią istorijoje NATO, kuri jau septynis dešimtmečius užtikrina savo nariams taiką ir saugumą. Kartu jubiliejai suteikia progą prisiminti praeitį ir pažvelgti į ateitį, į nūdienos iššūkius, su kuriais susiduria Aljansas, tiek išorinius, tiek vidinius.

Žlunga ne tik diktatūros, žlunga ir demokratijos, jeigu nėra valios jų ginti. Ginti turime ne tik sienas, ne tik tai, kas turi daiktinę išraišką. Vertybės taip pat turi būti ginamos, nes jos yra mūsų vakarietiškos visuomenės pamatas, jos yra klėjai, štai 70 metų išlaikantis ir toliau besiplečiantį Aljansą.

Galime pagrįstai didžiuotis Lietuva, didžiuotis savo tauta, savo žmonėmis, kurie tai suprantą. Visa, ką darome gynybos srityje, saugumo srityje investuodami į pajėgumus, mūsų karių pasirėngimą yra ne tam, kad kariautume. Karo galima išvengti tik tuomet, kai piliečiai parodo valią ginti savo valstybę. Džiaugiuosi, kad auga savanorių gretos, kad šauktinių vietas užpildo savanoriškai pareigą tėvynei pasiryžę įvykdyti jaunuoliai. Galime pagrįstai didžiuotis, kad pareiga apginti savo tėvynę, kaip minėjau, tampa mūsų DNR dalimi. Džiugu, kad turime bendrą suvokimą ir norą investuoti į gynybą, ir čia kalbama ne tik apie 2 % nuo BVP, bet ir apie resursus, būtinus įsigyti ir išlaikyti pajėgumus, būtinus šių dienų grėsmėms atremti.

Brandą demonstruojame tada, kai skiriame tiek, kiek reikia, nes tai yra investicija ir į mūsų valstybės, mūsų vaikų ateitį, į mūsų visų piliečių gerovę, į mūsų kultūrą, į mūsų valstybės pamatus. Visa tai gali tarpti ir klestėti tik saugioje aplinkoje, jeigu esame tvirtai pasiryzę tai ginti.

Krymo okupacija ir aneksija ir Rusijos agresija Ukrainoje privertė iš naujo įvertinti saugumo grėsmes ir imtis skubaus atsako. Tas atsakas buvo rastas NATO viršūnių susitikimuose Velse, Varšuvoje ir Briuselyje priimti esminiai sprendimai dėl atgrasymo ir gynybos stiprinimo, regione dislokuoti NATO Priešakinių pajėgų batalionai. Lenkijoje – JAV, Estijoje – Jungtinė Karalystė, Latvijoje – Kanada, o Lietuvoje – Vokietija prisiėmė atsakomybę stoti į priešakines atgrasymo linijas. Esame dėkingi šių valstybių žmonėms, jų lyderiams, taip pat visiems kitiems sąjungininkams, kurie rotacijos būdu budi NATO Priešakinių pajėgų batalionuose rytiniame Aljanso flange. NATO dar kartą įrodė, kad kolektyvinės gynybos įsipareigojimai yra nekvėstionuoti.

Tačiau negalime sustoti ties tuo, kas padaryta. Tinkamam atsakui užtikrinti NATO privalo stiprinti ir su tuo susijusius pajėgumus, ypač oro gynybos srityje. Šių dienų iššūkiai turi atsispindėti NATO gynybos planuose.

Tapusi Aljanso nare, Lietuva nebuvo vien tik saugumo garantijų vartotoja. Lietuvos kariai dalyvavo faktiškai visose NATO operacijose ir misijose. Mūsų šalis prisiėmė nelengvus įsipareigojimus vadovauti Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupei. Mūsų Specialiųjų operacijų

pajėgos įnešė Lietuvos indėlį mūšio lauke Afganistane ir yra itin aukštai vertinamos mūsų sąjungininkų.

Esame ir būsimie tie, kurie vienybės sieksime ne tik namuose, bet ir NATO, nes NATO turi prasmę tik tada, kai gebame būti vieningi, kai galime pademonstruoti kolektyvinę valią apsiginti. Niekam neturi kilti mintis, kad mūsų, lietuvių, nebūtų pietinėse Aljanso šalyse, jei ten kiltų pavojus. Lygiai taip pat niekam neturi kilti mintis, kad Lietuva ar kitos mūsų regiono šalys nelaimės akivaizdoje bus paliktos vienos.

Įvykiai Ukrainoje parodė, kad būtent taip ir yra. Juk pirmosiomis agresijos Ukrainoje dienomis Lietuvoje nutūpė papildomi naikintuvai, o netrukus visose trijose Baltijos šalyse ir Lenkijoje įsikūrė jungtinės sąjungininkų pajėgos, demonstruojančios, kad principas „Visi už vieną ir vienas už visus“ yra ir bus esminiu laisvę ir vertybes branginančiu, į Šiaurės Atlanto Sutarties Organizaciją susijungusių šalių kelrodžiu.

Tenka pripažinti, kad Rusija yra labai gerai įvaldžiusi visą hibridinės kovos priemonių arsenalą. Rusijos hibridinio karo priemonės apima ekonominį ir energetinį spaudimą, informacinį, propagandinį poveikį, kibernetinius išpuolius, įtakos ir žvalgybines operacijas, tokias kaip bandymai organizuoti valstybės perversmą, siekiant sutrukdyti stojimą į NATO, arba cheminio ginklo panaudojimas NATO valstybės teritorijoje. Reikia nepamiršti ir Kremliaus kontroliuojamo korumpuoto verslo skverbimosi į mūsų ekonomikas, ypač strateginius sektorius ir kritinę infrastruktūrą. Todėl NATO darbotvarkėje turi atsispindėti atsparumo hibridinėms grėsmėms stiprinimas visais aktualiais klausimais, tarp kurių ypač pažymėčiau energetinį ir kibernetinį saugumą. Atsparumo hibridinėms grėsmėms stiprinimas yra bendras Europos Sąjungos ir NATO tikslas, reikalaujantis bendro grėsmių vertinimo, bendrų pratybų, keitimosi jautria žvalgybine informacija ir geresnio koordinavimo.

Lietuva gerai žino, kas yra Rusijos energetinis spaudimas, kurį Kremlius vykdo per savo kontroliuojamas valstybines monopolines korporacijas, sukurtas visuose energetikos sektoriuose, siekdamas pakeisti suverenių valstybių geopolitinę kryptį, todėl visada rėmėme energetikos klausimo įtraukimą į NATO darbotvarkę. Dėl mūsų iniciatyvumo ir atkaklumo Lietuvoje buvo įsteigtas NATO energetinio saugumo kompetencijos centras, kurį buvęs NATO generalinis sekretorius Andersas Fogas Rasmusenas pavadino „išskirtiniais energetinio saugumo namais“.

Žinome, kad NATO pažeidžiamumas kibernetinėmis ir informacinėmis atakomis kasmet auga. Lietuva taip pat patenka į padidintos rizikos valstybių grupę. Vien per 2018 metus įvyko daugiau negu 53 tūkst. kibernetinių atakų, todėl svarbu, kad NATO kibernetinę erdvę yra prilyginusi karo veiksmų laukui, kuriam galioja Aljanso sutarties 5 straipsnis.

Jeigu mes norime būti girdimi Aljanse, turime išgirsti ir mūsų sąjungininkų susirūpinimą dėl joms aktualių saugumo problemų. NATO turi būti pasiruošusi atremti įvairias grėsmes prie visų Aljanso sienų, todėl sveikiname NATO „360 laipsnių“ požiūrį į saugumą.

Lietuva taip pat turėtų turėti tokį patį požiūrį. Prisimenu, kai lankiausi Karo akademijoje, studentas manęs paklausė, kodėl Lietuvos kariai turi būti Afrikoje. Mes turime suprasti, kad vienas iš pagrindinių principų yra solidarumas, todėl mes turime būti ten, kur reikalinga mūsų pagalba.

Pasikliaudami Jungtinių Amerikos Valstijų lyderyste, suprantame ir Europos pareigą prisiminti didesnę atsakomybę už regiono saugumą. Privalome rasti tokią NATO ir Europos Sąjungos tarpusavio sąveikos formulę, kuri padėtų stiprinti tiek transatlantinį ryšį, tiek ir gynybos pajėgumus, sąžiningai pasidalijant saugumo našą. Karinio mobilumo užtikrinimas galėtų būti puikus tokios sąveikos pavyzdys. Galime pasidžiaugti, kad šioje srityje matome realią pažangą, prie kurios aktyviai prisideda ir Lietuva.

Ateityje taip pat laukia daug svarbių namų darbų. Kartu su sparčiu mūsų gynybos finansavimo didinimu turime užtikrinti, kad šalies gynybai skiriamos biudžeto lėšos būtų maksimaliai efektyviai panaudojamos. Tikslus gynybos planavimas ir sprendimų priėmimas ginkluotės pirkimo procese yra itin svarbus veiksnys siekiant geriausio rezultato kariuomenei, todėl vieni pirmųjų reformavome ginkluotės pirkimo sistemą, atsisakydami daugybės perkančiųjų organizacijų ir sukoncentruodami pirkimus ir jų planavimą. Ne mažiau svarbus klausimas yra gynybai skirtų lėšų panaudojimo parlamentinė kontrolė ir, tam tikru mastu, visuomenės priežiūra.

Netrukus turėsime apsispręsti dėl mūsų kariuomenės būsimos principinės struktūros ir dėl privalomojo visuotinio šaukimo, tad laukia nelengvos diskusijos. Tačiau viena kryptis yra aiški – turime skirti deramą dėmesį mūsų karių socialinėms garantijoms, taip pat skatinti savanorišką visuomenės įsitraukimą į krašto gynybą, didinti visuomenės atsparumą ir įsitraukimą į sprendimų priėmimą. Stipri tauta yra vieninga tauta. Galime turėti skirtingas pažiūras, skirtingus įsitikinimus, būti įvairūs ir laisvi, tačiau labai svarbu žinoti ir būti pasiryžus tapti vienu kūnu svarbiausiais – gyvybiškai svarbiais tautai ir valstybei klausimais, ką padarėme Baltijos kelyje, per Sausio ir kitus įvykius.

Man didelė garbė minėti šią progą čia, kalbėti iš šios tribūnos. Noriu pacituoti, pasiskolinti vieną iš mūsų premjero citatų: „Lai sukaupia Lietuvos valstybingumo patirtis stiprina mūsų regioną ir visą Europos Sąjungą!“ Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame Vytautui Bakui. Kviečiu Seimo delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje vadovę Rasą Juknevičienę.

Seimo delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje pirmininkės Rasos Juknevičienės kalba

R. JUKNEVIČIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, mieli kolegos, svečiai ir visi geros valios žmonės, kurie mūsų klausosi.

Kai 1949 m. balandžio 4 d. tūkstančiai lietuvių, latvių, estų lipo iš gyvulinių vagonų Jakutijoje, Krasnojarske, Chabarovske, Omske, Tomske, Novosibirske, Irkutske ir kitur šaltoje Sibiro žemėje, nežinojo, kad tą pačią dieną Vašingtone 12 laisvojo pasaulio valstybių vadovų įkūrė NATO – Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją.

Vos šešios savaitės iki Vašingtono sutarties pasirašymo Minaičiuose, prie Radviliškio, aštuoni Laisvės kovotojų apygardų vadai drėgname bunkeryje po klėtimi taip pat priėmė dokumentą, surašę iš esmės tuos pačius demokratijos ir laisvės principus, kurie yra išdėstyti ir Vašingtono sutartyje.

Naujojo Aljanso nariai Vašingtone pareiškė, kad yra įsipareigoję ginti laisvę, saugoti bendrą palikimą ir civilizaciją, vadovaujantis demokratijos, individo laisvės ir įstatymo viršenybės principais. Jie sutarė gintis kartu, jei kuris nors vienas bus užpultas ginklu.

Minaičių deklaracijoje buvo įvardintos labai panašios vertybės: partizanų vadai pareiškė, kad Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Taryba, prisidedama prie kitų tautų pastangų sukurti pasaulyje teisingumu ir laisve pagrįstą pastovią taiką, besiremiančią pilnutiniu įgyvendinimu tikrosios demokratijos principų, prašo visą demokratinį pasaulį pagalbos savo tikslams įgyvendinti.

Šiandien bunkerio signatarų svajonė yra išsipildžiusi. Lietuva prieš 15 metų tapo stipriausio demokratiją ir laisvę pasaulyje ginančio Aljanso nare. Kova dėl laisvės nebuvo pralaimėta.

Kai 1990 metais atkūrėme Nepriklausomybę, demokratinis pasaulis, nors ir žavėjosi Lietuvos drąsa, tačiau vyriausybių vadovai nelaukė mūsų išskėstomis rankomis. Visi su didžiulėmis viltimis žiūrėjo į „perestroikos“ autorių Michailą Gorbačiovą ir dėl mūsų Nepriklausomybės siekių turėjo nemažai baimių. Pirmasis istorijoje neoficialus Lietuvos delegacijos, vadovaujamos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko Vytauto Landsbergio, vizitas į NATO būstinę įvyko po metų, 1991 metų gegužės 31 dieną. Kadangi tuo metu nebuvo įmanoma suorganizuoti oficialaus susitikimo, Lietuvos delegacijos apsilankymui NATO būstinėje tarpininkavo Danijos misija prie NATO. Generaliniu sekretoriumi tuo metu buvo šviesios atminties iškilus vokiečių politikas Manfredas Viorneris. Lietuvoje gi tuo metu sovietinė armija buvo užgrobusi Televizijos ir radijo pastatą bei Televizijos bokštą. Platus Lietuvos Nepriklausomybės tarptautinis pripažinimas atėjo tik po trijų mėnesių, žlugus pučui Maskvoje.

Manęs dažnai klausia kur nors Ukrainoje ar Sakartvele, kaip mums pavyko įstoti į NATO. Atsakydama jiems, visada pabrėžiu vieno dokumento svarbą. Tai 1993 m. spalio 5 d. devynių politinių partijų pasiektas susitarimas ir pasirašytas kreipimasis į Prezidentą Algirdą Brazauską „Dėl Lietuvos integravimosi į NATO“. Toks susitarimas, kurį pasiekė labai aršiai viena kitą kritikuojančios vidaus politikoje partijos, buvo svarbus lūžis kelyje į NATO. Svarbiausia, kad dėl tokio

susitarimo svarbos pavyko įtikinti valdančiąją LDDP, buvusią Komunistų partiją. Šis susitarimas vėliau buvo svarbiu argumentu NATO narėms, o ir vidaus politikoje stabdė Rusijos bandymus blokuoti integracijos procesą per naujai išskylančias politines jėgas, per bandymus organizuoti referendumą.

Dar vienas kertinis akmuo narystei NATO buvo padėtas 1996 metais, kai tuoj po Seimo rinkimų buvo priimtas naujas Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas. Didžiausią darbą čia nuveikė signataras, o vėliau krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius. Įstatymas, iki šiol vadinamas mažąja Konstitucija, tapo mūsų kelio į NATO pamatiniu dokumentu.

Man labai įstrigo pirmasis mano gyvenime vizitas į NATO būstinę Briuselyje 1997 metais. Skrisdama galvojau, kad man turėtų pavykti jiems viską išaiškinti, kodėl mus į NATO turi priimti nedelsiant! Juk mūsų tauta tiek kentėjo, jau vien dėl to mes nusipelnėme narystės tuoj pat. Pasi-taikė proga visa tai išsakyti per pietus NATO tarnaujančiam karininkui iš Italijos. Jis klausėsi ma-nęs atidžiai ir kiek pagalvojęs sako: „O kodėl jūs manote, kad amerikiečių, italų ar britų motinos turėtų norėti leisti savo sūnus žūti dėl jūsų žemės, kai jūs patys savo gynybai teisleidžiate tik tiek, kad vos užtenka vienai porai batų vienam kariui per metus?“ Deja, bet po Vytauto Petkevičiaus vadovavimo NSGK tuomet taip ir buvo. Man tai buvo supratimo apie gynybą, apie NATO, apie atsakomybę ir solidarumo pamoka, ir pradžia.

Kai 1999 metais Lenkija, Čekija ir Vengrija tapo NATO narėmis, o mes likome nepakviesti, reikėjo naujos energijos tam, kad plėtros traukinys nenuvažiuotų be mūsų. Tiek Krašto apsaugos, tiek Užsienio reikalų ministerijoms narystės NATO siekis buvo didžiausias prioritetas. Rūpėjo, kad savo vaidmenį suvaidintume ir parlamentiniu lygmeniu. Įkūrėme NATO reikalų komisiją. Labai aktyviai dirbo mūsų delegacija NATO Parlamentinėje Asamblėjoje. Čia noriu prisiminti Vy-tautą Dudėną, delegacijos vadovą tuomet, kai pavyko įtikinti kitų šalių parlamentarų, kad ir ne NATO šalies sostinėje – Vilniuje verta surengti pirmąją istorijoje Parlamentinės Asamblėjos sesi-ją. Ji įvyko 2001 metais, jau tada ir pati dalyvavau, todėl mačiau, kaip keitėsi senųjų narių požiū-ris į mus.

Jų akimis, mes buvome nedidelis nuo sovietinės Rusijos atskilęs žemės lopinėlis. Tačiau, at-vykę čia, jie pamatė vakarietiškos architektūros Vilnių ir tūkstančius žmonių, atėjusių pasveikinti NATO ir išreikšti savo norą būti su laisvuju pasauliu. Svečiams, pripratusiems prie įvairių rūšių antiglobalistų demonstracijų prieš NATO, tai buvo įspūdingas reiškinys.

Kita diena, man jausmais panaši į Kovo 11-ąją, buvo 2002 metais per istorinį Lietuvai NATO Viršūnių susitikimą Prahoje. Jau žinojome, kad Lietuva sulauks kvietimo prisijungti prie Aljanso. Tą dieną, Andriaus Kubiliaus iniciatyva, sugalvojome į Seimo kavinę pakviesti žmonių iš Seimo, KAM'o, URM'o – visus, kam ši diena vainikavo ilgametės pastangas tapti NATO nariais.

Nors viskas vyko spontaniškai, susirinko daugybė žmonių. Stebėjome televizoriuje visi drau-ge, kaip tuometinis NATO generalinis sekretorius Džordžas Robertsonas paskelbė, kad Lietuva, Latvija, Estija, Slovakija, Slovėnija, Rumunija ir Bulgarija kviečiamos pradėti derybas dėl narystės. Kėlėme vyno taures, džiaugėmės, svarstėme ateities planus. Pamenu, kaip vienas kolega iš politi-kos ekspertų sakė, jog dabar Lietuvoje bus labai nuobodu gyventi. Nebus jokių iššūkių, gyvensi-me nuobodžiai lyg koks Liuksemburgas.

Euforija truko neilgai. Ji galutinai baigėsi po Rusijos agresijos prieš Ukrainą 2014 metais. Vi-si suprato, kad nuobodu tikrai nebus. Tačiau, iš kitos pusės, Putinas pažadino NATO ir Aljansas šiandien vėl sugrįžo prie savo pamatinių Vašingtono sutarties nuostatų.

Ukrainiečių Maidanas išgelbėjo mus, nes staigi ataka, jeigu visi Europoje ir už Atlanto, ir to-liau būtų gyvenę svaiginančiomis nusiginklavimo ir amžinos taikos nuotaikomis, galėjo būti nu-taikyta į mus. Per mus turėjo būti testuojamas nepasiruošęs NATO ir Vakarų demokratijų gebėji-mas apsiginti.

Iššūkiai niekada nesibaigia.

Šiandien demokratijos ir laisvės gynimo frontas eina ne tik Rytų Ukrainoje, kur ir dabar, kai mes su jumis džiaugiamės gražia sukaktimi, galbūt žuvo dar vienas jaunas ukrainietis.

Šiandien demokratijos gynimo frontas eina per kiekvienus rinkimus Europoje, kai vėl ir vėl reikia ginti laisvę. Laisvę be melo, laisvę be purvinų Kremliaus pinigų.

Vos prieš keletą dešimtmečių aš, Rešotų lagerio kankinio anūkė, negalėjau įsivaizduoti, kad stovėsiu prieš jus ir kalbėsiu Lietuvai, mūsų sąjungininkams ir partneriams Lietuvos įstojimo į NATO 15-ųjų metinių proga, o netrukus dalyvausiu NATO 70-mečio renginiuose Vašingtone.

Ačiū visiems, kurie svajonę padarėte realybe. Mes laiku suspėjome į paskutinį pro mūsų stotelę nuvažiuojančio traukinio vagoną.

Tačiau šiandien turiu naujų svajonių. Aš tikiu, kad rusai kada nors gyvens demokratiškoje šalyje. Gal aš jau to nebepamatysiu, bet gyvens. Jiems padės Ukraina, kuri mano svajonėse yra saugi, vakarietiška, stipri šalis NATO ir Europos Sąjungoje. Mano svajonėse yra europietiška Gruzija, Sakartvelas, kurio žmonės to nusipelnė.

Sunkiai, bet įsivaizduoju atvirus kelius draugystei su kaimynais baltarusiais, jei šios šalies dabartinis vadovas vieną rytą nubus su mintimis apie atvirą Europai Baltarusiją, o jos žmonės suvoks, kaip svarbu išsaugoti jų šalį Europos žemėlapyje.

Mano svajonėse – stiprus ir nepajudinamas ryšys per Atlantą, kurio stiprybei tereikia suprasti, jog grėsmės visiems tos pačios.

Mano svajonėse – ir mano Lietuva, į kurią tikrai sugrįš solidi, atsakomybė ir išmanymu pagrįsta politika ir kurioje Vašingtono sutarties bei Minaičių deklaracijos pagrindiniai laisvės principai bus kiekvieno į šią salę dirbti išrinkto žmogaus širdyje.

Mes turime daug darbų, mes visada jų turėsime daug, nes istorija nesibaigia niekada.

Tesaugo ir toliau mus Aukščiausiojo globa! Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Rasai Juknevičienei. Kviečiu NATO pajėgų integravimo vieneto Lietuvoje atstovą pulkininką leitenantą Keitą Aleksanderį Mudį.

NATO pajėgų integravimo vieneto Lietuvoje atstovo pulkininko leitenanto Keito Aleksanderio Mudžio kalba

K. A. MUDIS. Laba diena gerbiami Seimas nariai, ponios ir ponai, Lietuvos žmonės. Man labai malonu šiandien atstovauti NATO pajėgų integravimo vienetui. Aš esu pulkininkas leitenantas Keitas Mudis iš Kanados ir gyvenu Lietuvoje beveik trejus metus. Savo kaip karininko karjerą pradėjau 1986 metais, kai buvau dislokuotas NATO Vakarų Vokietijoje. Mano karinio vieneto tikslas buvo surengti mokymus ir prireikus kartu su kitomis NATO sąjungininkėmis sustabdyti sovietų įsiveržimą į Vakarų Europą. Tuo metu vis dar egzistavo geležinė uždanga ir Berlyno siena ir neišivaizdavau, kad kada nors išvyksiu į Rytų Europą. O šiandien štai – gyvenu jūsų draugiškoje ir gražioje šalyje. (*Plojimai*)

Kaip profesionalus kareivis nenoriu karo. Iš tiesų norėčiau, kad gyventume taikiame pasaulyje, kuriame neprireiktų karinių pajėgų ir policijos, bet taip nėra. Kadangi privalome turėti karines pajėgas, kad užtikrintume nacionalinį saugumą, geriausia investuoti į aukštą profesionalumą ir pajėgias karines pajėgas. Karines pajėgas, kurios remia demokratiją ir padeda ją išlaikyti. Siekiant toliau užtikrinti mūsų laisvę, geriausia vienytis su panašiai mąstančiomis šalimis, tą ir daro NATO narės.

Nuo pat NATO įsteigimo jokių karų tarp jo narių nėra buvę. Turėjusi vos 16 narių 1949 metais ir išaugusi iki 29 šalių narių 2018 metais NATO tapo galingiausiu taikos ir kolektyvinės gynybos Aljansu.

Ši taikos ir saugumo era paskatino demokratijos sklaidą mūsų šalyse, sudarė sąlygas puoselėti žmogaus teises ir padėjo sukurti ekonominę aplinką, dėl kurios padidėjo visų mūsų valstybių gerovė.

Nuo Lietuvos įstojimo į NATO 2004 metais jūs ryžtingai ir atkakliai dalyvavote NATO veikloje. Per tą laiką NATO ekspedicinės pajėgos atliko operacijas už NATO teritorijos ribų. Parengėte savo kariuos šiam tikslui ir dislokavote juos kaip profesionalius kareivius. Deja, kai kuriems teko už tai sumokėti gyvybe, buvo ir sužeistųjų. Tačiau įrodėte savo pasirengimą vykdyti įsipareigojimą Aljansui. Po 2014 metų įsiveržimo į Ukrainos teritoriją paaiškėjo, kad praradome įgūdžius ir gebėjimus, reikalingus mūsų tėvynių kolektyvinei gynybai, kuriuos buvome įgiję per Šaltąjį karą.

Per pastaruosius penkerius metus mokėmės iš naujo ir vystėme savo karines pajėgas, kad galėtume geriau apsaugoti savo teritoriją nuo modernių karinių pajėgumų keliamų grėsmių. Tai brangiai kainuojantis reikalavimas, reikalaujantis ilgalaikio planavimo, strateginio mąstymo ir finansinių įsipareigojimų. Lietuva pradėjo šį procesą ir jau ėmėtės išskirtinių investicijų įvykdymo ne tik į savo karinius pajėgumus, bet ir gebate priimti ir paremti sąjungininkų pajėgas, dislokuojamas Lietuvoje mokymams ir, jeigu reikia, karinėms operacijoms. Tai aiškiai parodo Lietuvos įsipareigojimų NATO tvirtumą ir didžiulį integracijos į NATO laipsnį.

Man didžiulė garbė šiandien švęsti 15-ąsias Lietuvos narystės NATO metines kartu su jumis. NATO pajėgų integravimo vieneto vardu džiaugiuosi, kad esame profesionalūs kariai iš 14 skirtingų šalių, gyvenantys ir dirbantys Lietuvoje, šios šalies ir viso Aljanso taikos ir saugumo labui. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, dėkojame Keitui Aleksanderiui Mudžiui.

Gerbiami kolegos, minėjimą ir šią posėdžio dalį baigiame. Kviečiu 11 val. 30 min. rinktis į Vitražo galeriją, kur bus atidaroma paroda, skirta Čekijos, Lenkijos ir Vengrijos narystės NATO 20-mečiui. O po to 12 valandą – vėliavų pakėlimas. Dėkoju.

Vakarinis posėdis – 14 valandą. Šį posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 273 STENOGRAMA

2019 m. kovo 28 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, pradėdami vakarinę šios dienos posėdį. (*Gongas*)

Registruojamės. Užsiregistravo 72 Seimo nariai.

14.01 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, norėčiau pavišinti posėdžio protokolą. Tai Lietuvos Respublikos Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos posėdyje priimti sprendimai. Tai yra Seimo nario J. Džiugelio priėmimas į Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos gretas nuo kovo 28 dienos.

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-3331 (pateikimas)

Pereiname prie darbotvarkės. Šiandien turime opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkę. Pirmasis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-3331. Pranešėja – R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašau.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, prašau jūsų pritarimo, kad būtų patvirtintas Seimo nutarimo pakeitimo projektas, kuriuo siekiu papildyti Seimo pavasario sesijos darbų programą, įtraukiant projektą Nr. XIIIIP-3279. Ir manau, kad, kalbant apie visuomenės sveikatą ir mokslo pasiekimus, būtų prasminga šitame kontekste kalbėti apie skiepų dieną. Tikiuosi, kad galėsime šį klausimą pasvarstyti šiandien čia.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, ačiū už trumpą pristatymą. Jūs puikiai žinote, kas yra istorinė atmintis, kaip ją reikia gerbti, kaip ją reikia saugoti, puoselėti ir kaip edukuoti vaikus. Bet ar jums neatrodo, kad skiepų dienos teikimas yra toks per daug tiesmukiškas teikimas, tiesiogiai siejant su šių dienų aktualija, diskusijomis? Man regis, kad tai truputį iškraipo vertybinį požiūrį į atmintinas dienas. Ar jums taip neatrodo? Ir tam yra Europos imunizacijos savaitė, kuri minima visą savaitę. Ar nebūtų galima tos savaitės metu visa tai aktualizuoti? Paskelbėme Kliento dieną, dabar skiepų diena. Dar nepaskelbėme, bet jau pristatėme. Tai kuri, jūsų nuomone, būtų svarbesnė – ar skiepų diena, ar Kliento diena?

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Jūs iš dalies pats ir atsakėte į jį, kad iniciatyvų yra įvairių. Nenoriu priešinti klientų teisių, nes Kliento diena turbūt yra į tai orientuota, bet manau, kad visuomenės sveikatos klausimai yra svarbūs. Ir rugsėjo 25 dieną, kada prieš porą dešimtmečių Lietuva priėmė Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir

kontrolės įstatymą, turėti tokią dieną, aš manau, būtų simboliška ir būtų proga kalbėtis apie visuomenės sveikatą, pateikiant visuomenei įvairias iniciatyvas, kurių tikrai kiltų. Nemanau, kad tai reikia sieti, kaip jūs sakote, su istorinės atminties, čia turbūt skirtingi dalykai. Jūs atsivertę kalendorių matote įvairiausio žanro dienų, paminėtinų klausimų – ir Baltijos jūros diena, ir Žemės diena, ir visi kiti klausimai, kurie mūsų kasdienybėje aktualūs.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Tuoj pažiūrėsime, ar dėl motyvų kas užsirašė. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl šio nutarimo.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 41, prieš – 16, susilaikė 32. Po pateikimo nepritarta. Ar galime bendrai sutarti, kad leidžiame iniciatoriams tobulinti? Siūlote balsuoti? Gera, balsuojame. Kas už tai, kad leistume iniciatoriams tobulinti, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę – prieš arba susilaikykite. Atmesti – prieš, taip yra, atsiprašau.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 43, prieš – 45. Atmesta.

14.07 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25¹ straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIII-P-3258 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

Į tribūną kviečiu A. Širinskienę, ji mums pristatys kitą darbotvarkės klausimą, tai yra Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25¹ straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIII-P-3258 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, įprastinė procedūra. Teisės departamentas, vertindamas projektą, pripažino, kad yra galimas prieštaravimas Konstitucijai, ir vėliau komitetas svarstė ir bendru sutarimu pritarė Teisės departamento pastaboms.

Gal pirmiausia apie paties teikiamo projekto esmę. Esamu pasiūlymu, dėl kurio atitikties Konstitucijai kilo klausimas, buvo siūloma įtvirtinti teisinį reguliavimą, pagal kurį savivaldybės tarybos narys ar savivaldybės tarybos meras, kuriam pagal Vietos savivaldos įstatymo 25¹ straipsnio yra pradėta ir nepasibaigusi jo įgaliojimų netekimo procedūra, jos metu turėtų tik formalią teisę pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai prašymą atsistatydinti iš einamų pareigų, tačiau pastaroji galėtų priimti sprendimą dėl šio prašymo ir pripažinti įgaliojimus nutrūkusiais prieš terminą tik po to, kai savivaldybė baigia apkaltos procedūrą.

Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad Konstitucijos požiūriu susiklostytų ydinga situacija, kad asmuo, nenorintis eiti pareigų ir nenorintis dirbti tam tikro darbo, būtų priverstas prievarta tą darbą tęsti. O, žinia, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnis sako, kad yra žmogaus teisė laisvai pasirinkti darbą ir užsiėmimo rūšį. Kitaip tariant, niekas Lietuvoje negali būti verčiamas eiti tam tikras pareigas, jeigu to nenori.

Teisės ir teisėtvarkos komitetas, formuluodamas išvadą, pažymėjo, kad, išklauses visus argumentus, mano, kad teisinis reguliavimas, kuriuo savivaldybės nario ar savivaldybės tarybos nario – mero teisės atsistatydinti iš užimamų pareigų įgyvendinimas būtų apsunkintas atidedant Vyriausiajai rinkimų komisijai sprendimo priėmimą, neturi konstitucinio pagrindo ir neatitinka Konstitucijos 48 straipsnyje įtvirtintos teisės laisvai pasirinkti darbą, kuri *ex lege* yra neatskirama nuo asmens laisvo apsisprendimo dirbti tam tikrą darbą, eiti tam tikras pareigas ar to darbo nedirbti, neiti pareigų ir kartu atsistatydinti iš jų, kartu konstitucinio teisinės valstybės principo. Kaip minėjau, komiteto nariai visais tuo metu buvusiais dešimčia balsų balsavo už tai, kad prieštaravimas Konstitucijai yra.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl išvados motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš tikrai esu nustebęs, kad Teisės departamentas, o po to ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas mano, jog tas žmogus, kuris tapo savivaldybės tarybos nariu, net jeigu jam yra įtarimas dėl priesaikos sulaužymo, turi besąlygišką teisę bet kuriuo momentu atsistatydinti dėl to, kad nori eiti į kitą darbą, kuris gal nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis. Aš manau, jeigu žmogus jau eina į savivaldybės tarybos narius, pasižada, kad turbūt bus visą tą kadenciją, priiima tuos galimus suvaržymus, jis neprivalo tikėtis, kad bus kaip

laisvas pilietis ir viską dėl įsidarbinimo spęs kada kaip užsimanęs. Tai keista, kad Teisės departamentas mato kažkokią didesnę konstitucinę vertybę tokiam žmogui būtinai tą pačią akimirką atsisakyti tarybos nario mandato, jeigu jis motyvuoja, kad nori kažką kita dirbti.

Aš manau, kad daug svarbiau yra, kad visuomenė gautų galutinį ir tikslų atsakymą, ar tarybos narys sulaužė priesaiką, ar nesulaužė. Siūlomas labai paprastas dalykas. Tegul to tarybos nario pareiškimas atsistatydinti paguli savaitę kitą Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, kol savivaldybės taryba baigs tą procedūrą. Tuo labiau kad ir dabar yra įstatyme pasakyta, kad Vyriausioji rinkimų komisija turi 15 dienų, gavusi atsistatydinimo pareiškimą, jį svarstyti. Vadinasi, nėra parašyta, kad tą pačią akimirką turi realizuoti to tarybos nario konstitucinę teisę pulti dirbti kitą darbą. Aš manau, kad tikrai yra abejotini tie motyvai ir ta išvada, kad yra koks nors prieštaravimas Konstitucijai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš taip stebiuosi kartais žmonių trumpa atmintimi. Matyt, tai ir yra tos trumpos atminties pavyzdys, kada atrodė, kad vakar diskusijos metu gerbiamas Seimo narys suprato, kur atsiranda pažeidimas, ir sakė, galvos apie tai, kad tobulins teisės aktą ir neprašys balsuoti posėdžių salėje. Šiandien mes matome visai kitą situaciją. Tikrai, kaip ir kalbėjome vakar su Teisės departamentu, jie turėjo idėjų, kaip būtų galima šitą problemą išspręsti tokiais būdais, kurie nemenkintų Lietuvos Respublikos Konstitucijos, neįvestų priverstinio darbo tam tikrais laikotarpiais atskiroms žmonių grupėms. Manau, kad tiesiog reikėtų palinkėti Seimo nariui išradingumo rengiant kitą įstatymo pataisą, o šiuo atveju tikrai labai kviečiu pritarti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai ir sudaryti Seimo nariui galimybę tobulinti projektą.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, visi motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, kad įstatymo projektas Nr. XIII-3258 prieštarauja Konstitucijai.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 65, prieš – 19, susilaikė 9. Projekto toliau svarstyti nebegalime.

Kitas klausimas. Taip pat kviečiu Agnę į tribūną. (*Balsai salėje*) Siūlote balsuoti dėl visų iš karto ar po vieną? Kaip supratau, siūlote neišsakyti motyvų ir vykdyti balsavimą po pristatymo. Gerai. Kviečiu Agnę pristatyti.

14.15 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 243 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIII-3259 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš tiesų situacija yra analogiška. Yra pakeitimų, susijusių su Seime vykdoma apkalta ir vėlgi priverstiniu Seimo nario darbu tiesiog uždraudžiant jam atsistatydinti, jeigu yra pradėta apkaltos procedūra. Mes vakar komitete diskutavome ir apie tai, kad savivaldoje apkaltos procedūros yra labai trumpos, o jeigu prisimintume apkaltas, kurios vyko Seime, tai jos vyko maždaug metus. Faktiškai, jeigu būtų įgyvendintas įstatymo iniciatorių siūlomas reguliavimas, žmogus metus būtų priverstas dirbti Seimo nario darbą ir negalėtų atsisakyti savo mandato.

Komiteto argumentai buvo tokie patys, kaip ir minėtu savivaldos tarybų narių ir merų apkaltos atveju, kad vis dėlto yra pažeidžiama Konstitucijos 48 straipsnyje įtvirtinta teisė laisvai pasirinkti darbą, užsiėmimo rūšį ir atitinkamai eiti tam tikras pareigas arba tų pareigų atsisakyti. Vėlgi komitetas balsavo bendru sutarimu visais dešimčia tuo metų buvusių balsų už.

PIRMININKAS. Kadangi J. Razma siūlė nesakyti motyvų, ar galime šiam siūlymui pritarti bendru sutarimu ir iš karto pereiti prie balsavimo?

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Negi? Ačiū už suteiktą žodį.

PIRMININKAS. Reikalauja S. Jovaiša. Prašau išsakyti savo poziciją prieš.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū už suteiktą žodį. Aš kaip tik norėčiau sureaguoti ir atkreipti dėmesį į kolegės A. Širinskienės prieš tai pasisakymą dėl konstitucinės atitikties. Apkalta tai yra tarsi politinis kaltinimas politikui, kuris, supratęs, kad padarė nusižengimą, nedalyvauja veikloje ir dingsta iš tyrimo lauko.

O kaip tada, gerbiama Agne, su kriminaliniais nusikaltėliais? Aš prisipažinau padaręs nusi kaltimą ir man jau nebėra atsakomybės, teisinio nagrinėjimo jau nebebus? Aš matau čia tikrai nemažas analogijas, tiktai politikui kur kas švelniau. Čia žmogaus niekas nesiruošia kur nors uždaryti, bet tiesiog nori pateikti jam tam tikrus kaltinimus, kur politikas padarė nusižengimą, ir jį įvertinti. Todėl man visiškai nesuprantamas tas Konstitucijos parodymas, kad ten yra kas nors tokio, kas neleistų išsiaiškinti su žmogumi, kuris yra padaręs nusižengimą.

PIRMININKAS. Motyvai už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kolegos, bandau įsivaizduoti situaciją, kaip metus dirba žmogus, kuris nenori dirbti: greičiausiai nesilanko susitikimuose su rinkėjais, neateina į plenarinių posėdžių salę, nelanko komitetų. Per visą tą laiką žmogų, kuris nenori dirbti, mes laikome pririštą Seime ir negalime leisti toje apygardoje įvykti kitiems rinkimams. Manau, ne tik Konstitucijos 48 straipsnis pažeidžiamas, bet pažeidžiami ir tikrai didelės dalies Lietuvos rinkėjų lūkesčiai turėti Seime savo atstovą.

Vėlgi, manau, turėtume šiuo atveju galvoti kartais galbūt ne tik apie aklą kerštą. Politinė atsakomybė tikrai yra sunki atsakomybės forma. Aš manau, mes tą dalyką matėme matydami, kaip baigėsi tų žmonių, kurie patyrė apkaltą, likimai, bet turėtume pagalvoti ir apie tai, kad mūsų rinkėjai, Lietuvos žmonės, turi būti tikrai atstovaujami Seimo narių, kurie nori jiems atstovauti, o ne sako, kad aš nenorėsiu, neatstovausiu ir nedirbsiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai visi išsakyti. Gerbiami kolegos, kviečiu balsuoti dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, kad Seimo statutas prieštarauja Konstitucijai. Šita projekto nuostata. Kas balsuojate už, palaikote komiteto poziciją.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 66, prieš – 11, susilaikė 17. Projekto toliau svarstyti nebegalime. Replika po balsavimo – S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Čia įdomus žanras, mes aiškinamės tuos dalykus pasinaudodami Seimo nario teise replikuoti. Tai gerbiamai kolegei A. Širinskienei norėčiau pasakyti, kaip yra praktikoje su tais Seimo nariais ar tarybos nariais, kurie sulaukia priekaištų ir, na, jie yra siunčiami į apkaltą. Jie laukia iki paskutinės minutės tam, kad gautų atlyginimą čia, Seime, ir paskutinę minutę prieš balsavimą jie pasitraukia ir išeina tarsi švarūs, galintys vėl kandidatuoti. Ar ne taip yra? Gryna teisybė. Jūs man parodykite pavyzdį, kuris pasiūstas į apkaltą pirmą dieną pasitrauktų ir eitų ten, kur jis nori dirbti. Nėra taip. Todėl šitas siūlymas buvo visai normalus – nueiti visą kelią iki tol, kol bus apkaltinas arba ne.

14.21 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 88 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3260 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

PIRMININKAS. Dėkojame už išsakytą poziciją. Einame toliau prie kito klausimo. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 88 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Kviečiu A. Širinskienę į tribūną.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų tik reikia apgailestauti, kad per kai kuriuos įstatymų projektų rengimo ypatumus šiandien griūva visa opozicijos darbotvarkė, nes yra dar vienas opozicinės darbotvarkės įtraukto įstatymo projekto prieštaravimas Konstitucijai. Jau trečiasis šiandien. Iš esmės to prieštaravimo turinys yra analogiškas ankstesniems, tiems, dėl kurių ką tik Seimas pripažino, kad Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai dėl prieštaravimo yra pritarta. Kadangi analogiškas siūlomas projektas su ta pačia priverstinio darbo galimybe, Teisės ir teisėtvarkos komiteto sprendimas atitinkamai buvo toks pats, kaip ir ankstesniais dviem atvejais, tai yra mes bendru sutarimu – 10 balsų už, beje, vieningai ir opozicijai balsuojant, pripažinome, kad yra Konstitucijos 48 straipsnyje įtvirtintos teisės laisvai pasirinkti darbą pažeidimas.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, kad šis projektas prieštarauja Konstitucijai. Kas balsuojate už, palaikote komiteto poziciją.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 67, prieš – 7, susilaikė 22. Projekto svarstyti toliau nebegalime. (*Šurmulyš salėje*)

14.23 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 96 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3261 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

Toliau. Kviečiu A. Širinskienę į tribūną, ji pristatys Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 96 straipsnio papildymo įstatymo projekto. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Iš tiesų tų prieštaravimų Konstitucijai yra labai daug, tai yra ketvirtasis opozicinės darbotvarkės įstatymo projekto prieštaravimas Konstitucijai. Vėl situacija yra analogiška. Seimo rinkimų įstatymas ir vėl Teisės departamento vertinimas su priverstiniu darbu ir neleidimu nutraukti Seimo nario įgaliojimų ir atitinkamai, kaip ir pirmaisiais trimis atvejais, taip ir čia Teisės ir teisėtvarkos komitetas pripažino, kad yra pažeidžiamas Konstitucijos 48 straipsnis, tai yra teisė nepatirti priverstinio darbo. Vėl visi buvome vieningi, bendru sutarimu balsavome – už 10 balsų.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, kad šis projektas prieštarauja Konstitucijai. Kas balsuoja už, palaiko komiteto nuomonę.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 65, prieš – 6, susilaikė 22. Šio projekto taip pat toliau negalime svarstyti.

14.25 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3315 (*pateikimas*)

Toliau darbotvarkės 2-3 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3315. Pranešėjas – E. Pupinis. Pateikimas.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, turbūt klausimas ir tema ne nauja, tai yra švietimo pagalba. Daug kartų kalbėta, bet visada mes pradedame faktiškai kalbėti tik prieš biudžeto svarstymą. Šiandien kaip tik ir noriu pradėti tą diskusiją. Gal ir komite- te iš anksto, kol dar nesvarstome biudžeto, nors Teisės departamentas taip pat pasakė, kad kartu turi būti svarstomos ir lėšos. Bet, manau, kadangi biudžeto dar nesvarstome, tai turime progą pasvarstyti, kaip tą sistemą sureguliuoti.

Turbūt ne kartą teko girdėti apie švietimo kokybę. Mes Švietimo ir mokslo komitete praeitą posėdį taip pat svarstėme kontrolierių išvadas. Kontrolės buvo darytas auditas tema „Ar gali gerėti Lietuvos mokinių pasiekimai?“ Viena iš išvadų noriu perskaityti, kas dar nepasiekta, tai yra ką reikia daryti: „Skatinti įtraukųjį ugdymą patikslinant Švietimo įstatymą dėl specialiųjų ugdymo poreikių turinčių mokinių teisių užtikrinimo, įteisinant mokytojų ir mokinių padėjėjus; įteisinant mokymo lėšų, skiriamų specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, paskirtį, kad jos pasiektų mokinių, ir atsiskaitymą už jų panaudojimą.“

Iš tikrųjų kokia problema? Tai, kad kasmet, kai ta funkcija buvo savivaldybėms perduoda kaip savarankiška, sulaukdavome tam tikrų problemų, buvo tam tikrų kaltinimų, kad savivaldybė neskiria pakankamai dėmesio. Savivaldybės sakydavo, kad šiai funkcijai valstybė neskiria reikiamų lėšų. Ir yra tam tikri grafikai, kur tikrai matyti, kad savivaldybių požiūris labai skiriasi. Vienos savivaldybės daugiau skiria dėmesio, kai kurios savivaldybės gerina finansavimą, tačiau yra nemažai savivaldybių, kurios, pavyzdžiui, lyginant su 2014 metais, 2017 metais faktiškai pablogino situaciją ir mažiau mokyklų turi tam tikrose savivaldybėse pagalbos švietimui specialistų, negu buvo 2014 metais.

Mes su Seimo narių su grupe, kur yra ir A. Palionis, ir A. Gumuliauskas, V. Ažuolas, J. Liešys, V. Juozapaitis, paprasčiausiai siūlome diskutuoti šia tema komitete, ieškoti galimybių. Savai- me suprantama, sprendimo būdai galimi keli. Aišku, ieškoti galimybių paskatinti savivaldybes, kad skirtų tinkamą dėmesį, galbūt tiesiogiai skiriant finansavimą.

Bet kitas būdas – galbūt reikėtų pažiūrėti į švietimo pagalbą kaip ir švietimo finansavimą, tai yra kad ši funkcija iš savivaldybės savarankiškų pereinamųjų į deleguotą. Paprasčiausiai, jeigu ministerija nustato tam tikrus reikalavimus, kad turi būti tiek ir tiek psichologų, tiek ir tiek logopedų, na, galbūt ne kiekvienoje mokykloje galėtume tai padaryti, bet kiekvienoje savivaldybėje. Galimi įvairūs modeliai. Galbūt kiekvienoje mokykloje gali būti, gali būti per kitas kuriamas institucijas, tačiau kad moksleiviai gautų tam tikras paslaugas kiek įmanoma lygiau visoje Lietuvoje. Šiuo metu yra, kaip ir sakiau, dideli skirtumai, nevienodumas, o vaikai yra Lietuvos piliečiai ir turi gauti paslaugas vienodai.

Tuo labiau kad šiuo metu sprendžiame ir kitas problemas. Be tų integracinių, kai integruojame su specialiaisiais poreikiais ir skatiname tą procesą, jau reikia kalbėti ir apie grįžtančius iš emigracijos mūsų piliečius, taip pat reikia tam tikros pagalbos. Ko gero, tos funkcijos, kaip ir kitoje pasaulyje šalyse, yra reikšmingos.

Mes daugiau koncentravomės į patį ugdymo procesą, kuris susijęs su dalykiniu mokymu, tačiau, siekdami rezultatų, vėlgi turėtume idėmiau žiūrėti ir į pagalbą švietimui, nes vaikų problemų įvairovė (psichologinės, logopedo pagalbos reikalingumas) tikrai didelė, ir tas paslaugas turi gauti. Dėl to ir teikiame įstatymo projektą, tai yra Vietos savivaldos įstatymo 6 ir 7 straipsnių pakeitimus. Noriu pakartoti, kad dalį funkcijų dėl švietimo pagalbos, tarkime, perduotume iš savarankiškų į deleguotą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, neseniai Seime mes svarstėme gimdymo namuose galimybę, dabar – apie mokymosi namuose galimybę. Tai yra skirtingi dalykai, aišku, čia yra mažiau rizikuojama. Aš tiesiogiai susidūriau su tokia mokymo forma, kai studijavau Jungtinėse Amerikos Valstijose švietimo sistemą ir pats dalyvavau tokioje pamokoje net to nežinodamas – buvo pabendravimas su šeima, su vaikais. Visą vakarą man buvo dėkota, kad aš dalyvavau geografijos ir istorijos pamokoje. Aš pritarsiu šiam jūsų teikimui. Aišku, jis turi pliusų ir minusų, jūs pats ne vieną šiandien įvardijote, tačiau jūs rengiatės deleguoti šią funkciją savivaldybėms. Ar jau bandėte skaičiuoti, kaip finansiškai tai bus sprendžiama ir kaip tai bus daroma? Finansinis aspektas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Dėkui. Mokymasis šeimoje, aišku, irgi svarstomas Seime, bet čia jau dirbanti darbo grupė, manau, tą problemą išspręs ir pasiūlymai bus pateikti.

O dėl finansavimo, kaip ir aiškinamajame rašte, savivaldybėms yra skiriama tam tikra tikslinė dotacija – apie 56 mln., tačiau praeitais metais mes, svarstydami biudžetą, jau svarstėme, kiek trūksta lėšų. Savaiame suprantama, kad lėšų trūksta nemažai. Norint įgyvendinti visus reikalavimus, kuriuos kelia ministerija savo metodiniais nurodymais, kiek turi būti specialistų, praeitais metais jau ir Savivaldybių asociacija teigė, kad tai galėtų būti apie 26 mln. Aš nesakau, kad jie iš karto turėtų būti duodami. Galbūt tam tikrais etapais. Pereinamasis etapas turėtų būti.

Kur čia yra problema? Pinigai dar nėra vienintelė problema. Problema yra specialistai. Pavyzdžiui, baisaus skaičiaus trūksta psichologų, mokyklose – apie 50 %. Bet trūksta ne tik dėl to, kad trūksta finansavimo, bet nemažai specialistų neina dirbti šio darbo, nes nepatraukli profesija. Psichologai, atlikdami tam tikras pagalbą, medicininės ar kitas funkcijas rinkoje, uždirba kur kas daugiau. Čia vėlgi mes turime kompleksiskai žiūrėti: palaipsniui kelti atlyginimo lygį ir galbūt net rengti specialistus, kurie jau žinotų, kad situacija toje srityje taisyti.

Tai paskatintų šiek tiek daugiau studentų studijuoti ir apsispręsti eiti į mokyklas dirbti pagalbos švietimo specialistais – ir logopedais, ir psichologais, kurių trūksta.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Kolega, jūs jau atsakėte, kiek maždaug lėšų reikės įgyvendinti, bet kartu, ką jūs ir dabar paminėjote, kiek daug lygiagrečių problemų savivaldybėms reikia išspręsti dėl mokytojų, suderinti su kitomis paslaugomis. Joms lygiai taip pat tenka toks krūvis. Kaip jūs manote, kada realiai galėtų pradėti veikti šis mechanizmas, kad būtų užtikrintas visas veikiančio mechanizmo tiek finansavimas, tiek kokybiška infrastruktūra? Ačiū.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Na, iš dalies jis veikia, negalima sakyti, kad neveikia. Specialistų šiek tiek trūksta, tačiau vėlgi problema ta, kad nepakankamas finansavimas. Kai kur yra specialistų trūkumas, kai kur finansavimo trūkumas, ir tie specialistai dirba ne visu krūviu. Jie ieško kito už-

siėmimo. Todėl tas siūlymas ir yra galbūt nustatyti vienodą sistemą, kad maždaug visi vienodai suprastume specialistų poreikį, nors kai kas sako, kad galbūt savivaldybės geriausiai mato. Taip, savivaldybės mato, jeigu jos netaupytų, viskas būtų gerai, bet vėlgi, manyčiau, turėtų būti abipusis ryšys – tiek metodiniai nurodymai ministerijos, tiek tam tikra kontrolė, ar tikrai įgyvendina tuos reikalavimus ir tuos poreikius, kuriuos nustato pati ministerija. Manychiau, tas būtų tiesiogiai susieta su pinigais – jeigu duodam pinigų, automatiškai turi būti išspręstos kitos etatų problemos. Atsižvelgiant į tai, kad nevienoda situacija, manau, per kokius ketverius metus galėtume pasiekti reikiamą lygį, tačiau dvi pusės – tiek specialistų ruošimas, tiek finansavimo klausimai ir sprendimas turėtų būti.

PIRMININKAS. Klausia A. Navickas.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis pranešėjau, tikrai pritariu pačiam įstatymui, bet mes ir susiduriame su tokiu ratu, kad kol nepadidinsime įkainių, tol neateis geriausi specialistai ir nepradės dirbti. Jų trūkumas yra didelis, bet visi susiduriame su tuo, kad normalus psichologas sako – už tokias pinigus eiti dirbti labai sunku. Čia mes susiduriame su keistu dalyku, kad sutinkame, kad uosto direktorius turi gauti didelius pinigus, sutinkame, kad kitur reikia gero specialisto, o kai kalbame apie psichologus, sakome, na, jiems pakaks ir tokių nedidelių pinigų. Aš manau, kad kol mes nepakelsime to pagrindinio įkainio, kuris yra, tol negalėsime pritraukti psichologų. Šiuo atveju aš tikrai pritariu jūsų nutarimui, tik bijau to, kad mes kalbėsime, kad psichologų reikia, bet kaip juos realiai pritraukti nepadidinant pinigų, tai nelabai ir išeis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Manau, iš tikrųjų specialistų svarba didelė, juos reikia ruošti, bet šiuo klausimu mes daugiau sprendžiame, kad būtų finansuojama bent tiek, kiek reikia. Savaimė suprantama, įkainiai – galbūt per maži, atlyginimai – per maži, bet vėlgi kai kurios savivaldybės ir to nepadaro, kadangi mano, kad tai yra ne pirmas dalykas, kad tai yra trečios ar ketvirtos eilės dalykas, daugiau koncentruojasi į patį švietimo procesą, kas susiję su dalykiniais dalykais, bet šią sritį daugiau apleidžia. Sako, kad trūksta finansavimo, o kitas galbūt šiek tiek idėmiau žiūri – iš kitur finansavimą perima ir permeta į šią sritį. Tai ir galvojame, ar ne geriau būtų numatyti tam tikrus reikalavimus ir finansuoti kaip deleguotą funkciją, negu kad būtų tokie skirtumai visoje Lietuvoje, visose savivaldybėse.

PIRMININKAS. Paskutinė klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, iš tiesų jūs esminį dalyką palietėte, kad mes savivaldybėms primetame labai daug funkcijų palikdami jiems kaip savarankišką funkciją, tai yra iš savo biudžeto įgyvendinti galybę dalykų visai neskirdami finansavimo. Su jūsų projekto idėja aš iš tikrųjų sutinku, tik mano klausimas būtų apie tai, kad vis dėlto pagalba mokiniui, vaiko vidutinės ir minimalios priežiūros priemonės, kurias nustato kompetentinga komisija, ko reikia, yra labai skirtingos. Yra kompleksinė priežiūra, kur reikia daug skirtingų specialistų, yra, kur tiktai paskiriama kažkiek etato dėl to mokinio, ypač jeigu vaikas su negalia, ir dirba šalia jo pagalbininkas. Kaip jūs matytumėte, ar tai būtų koks nors krepšelis, kokį finansavimo mechanizmą jūs sugalvotumėte, nes kiekvienais metais tas poreikis gali būti skirtingas? Pagal poreikį šiaip tai dabar savivaldybės skiria.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Taip. Iš tikrųjų galime žiūrėti ir taip, tačiau vis dėlto lengviausia nematyti jokio poreikio. Aš nesakau, kad jis visur vienodas, bet jis vis tiek visur vienu ar kitu požiūriu yra. Tarkime, koks bus savivaldybės mechanizmas, gal svarstymo stadijoje ir paliktume spręsti pačiai savivaldybei. Iš tikrųjų ar kiekvienoje mokykloje būtina steigti, ar galbūt bendrą padalinį, kuris reaguotų ir spręstų tas problemas per kelias mokyklas, tačiau finansavimas vis tiek turi būti skiriamas.

Aš suprantu, kad galbūt yra nevienoda psichologinė problema, bet jeigu ir maža psichologinė problema, ją vis tiek reikia spręsti. Aš manau, kad vis dėlto tie specialistai būtų apkrauti nevienodai, nevienodas poreikis būtų, tarkime, ne vienoje vietoje psichologinė problema. O galbūt kitas variantas – bandyti, kaip ir dabar yra, ne vien visur dirba profesionalai psichologai arba logopedai tam tikrose srityse, taip jau yra. Galbūt būtų galima gretinti tam tikras profesijas, bet šiuo įstatymu mes norime išspręsti finansavimo netolygumus, kad vis dėlto kiek įmanoma tolygiau savivaldybės finansuotų. Aišku, jos įvertintų savo poreikius, bet finansuotų kiek įmanoma tolygiau, negu nefinansuotų nieko.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Daugiau klausiančių neužsirašė. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Kaip matote, šį projektą pasirašė iš tikrųjų įvairių frakcijų atstovai, ir mes kartu su pateikėju iš tikrųjų matome problemų šitoje srityje. Aš manau, kad iš tikrųjų šitas įstatymo projektas vis dėlto padės kelti mūsų švietimo lygį, ir tikrai kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Turbūt mes daugelis suprantame kontekstą, kodėl šis įstatymo projektas yra pateiktas. Skaudi pamoka svarstant praėjusių metų biudžete atsiradusią skylę po to, kai Vyriausybė patvirtino su Seimo palaiminimu naują mokyklų finansavimo tvarką paimant iš mokyklų biudžetų pinigus ir iki 20 % savivaldybėms paliekant laisvę persikirstyti mokyklų administracijai skiriamas lėšas. Tai apėmė ir pagalbos specialistų finansavimą. Suskaičiuoti pinigai, trūkumas pinigų buvo dvidešimt keli milijonai.

Logiką aš suprantu. Kad tai nebepasikartotų ir nebūtų turbūt keliems tūkstančiams žmonių sukurta finansinio neapibrėžtumo sąlygų, tokia pataisa gimė. Bet aš noriu naudodamasis proga išsakyti abejonę dėl pasirinkto sprendimo būdo. Mano supratimu, yra visiškai ne ta kryptis. Čia yra rodomas aiškus nepasitikėjimas savivalda, užuot dar labiau decentralizavus mūsų švietimo sistemą ir vėl grąžinus mokykloms teisę pačioms numatyti tiesiogiai mokyklų biudžetuose pinigus, o ne iš Vilniaus planuoti ir įsivaizduoti, kad tu tiksliai atliepsi individualius poreikius ir lūkesčius, kuriuos turi konkreti mokykla, konkreti švietimo įstaiga.

Koeficientus reikia didinti – čia yra kito įstatymo klausimas. Jie turi būti aiškiai finansuojami reikiama pinigais, bet dar kartą noriu akcentuoti – valstybės deleguojamų funkcijų perkėlimas šiuo įstatymo pakeitimu yra, mano supratimu, abejotinas centralizacijos linkme sprendimas, todėl aš susilaikysiu.

PIRMININKAS. Motyvai visi išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 30 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XIII-3240, tačiau mane informavo, kad nėra surinkti 29 parašai. Nėra ir paties pranešėjo. Tikriausiai šitą klausimą nukelsime geresniems laikams.

14.43 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3199 (pateikimas)

Kitas klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3199. Pranešėjas – A. Kupčinskas. Prašau.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Šiuo įstatymo pakeitimu siūlome, kad kandidatams į tarybos narius nebūtų prievolės nurodyti, kad jie tarnauja Krašto apsaugos savanorių pajėgose. Šiemet kaip tik savivaldybių rinkimų kampanijoje kilo tam tikra kolizija ir dėl visų beveik 80 asmenų, kurie buvo nurodę, kad jie tarnauja Krašto apsaugos savanorių pajėgose, anketoje buvo įvardiję savo tarnystę, klausimą turėjo nagrinėti VRK, kuri pradėjo diskutuoti, ar asmenys, tarnaujantys Krašto apsaugos savanorių pajėgose, gali dalyvauti savivaldybių tarybų rinkimuose. Iš esmės būtų pažeista asmenų konstitucinė teisė ne tik rinkti, bet ir būti renkamam į visuomeninės tarybos nario pareigas. Toks yra pasiūlymas. Kviečiu diskutuoti ir palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Pirmasis klausia L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų čia svarbus dalykas, ką mes čia darome, nes reikia išspręsti tam tikrą koliziją, bet turbūt tas kelias nebus toks paprastas. Mes čia sprendžiame pirmiausia Vyriausiosios rinkimų komisijos pusę, kitaip tariant, kad jai neliktų abejonų, kad tokius žmones galima būtų registruoti kaip kandidatus į savivaldybių tarybų rinkimus. Bet šalia to mes turėsime, aišku, daryti kitą žingsnį, susijusį su kariuomenės puse, kad kariuomenė

turėtų aiškiai pasakyti, kad yra suderinama kario savanorio tarnyba kartu su dalyvavimu savivaldybių tarybų rinkimuose. Aš norėjau jūsų paklausti dėl šito suderinamumo. Ar jūs manote, kad kariuomenė turėtų būti už tai, kad būtų leidžiama tai daryti, ir kokie būtų argumentai?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis kolega, už klausimą. Išties šiuo įstatymo pakeitimu galbūt mes palengvintume tą ikirinkiminį darbą Vyriausiajai rinkimų komisijai, galbūt išnyktų vienas toks papildomas kabliukas, jai nereikėtų aiškintis, kreiptis į karo prievolės tarnybą, į kitas institucijas, klausti teisininkų.

Bet dėl to, ką jūs sakote antroje dalyje, išties buvo nemažai diskusijų. Man pačiam teko kartu su kolegomis dalyvauti susitikime su krašto apsaugos ministru ir kariuomenės atstovais, tos pozicijos išsiskiria. Turbūt be Konstitucinio Teismo įvertinimo mes prie bendros išvados ir neprieitume, nes ir pačių teisininkų komentarai yra skirtingi. Taigi mes šiuo įstatymo projektu tikrai konkretizuotume, kas turėtų būti nurodoma kandidato anketoje.

PIRMININKAS. Klausia A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Kolega, jūsų nutarimas tarsi logiškas, bet man tai nelabai aišku, kita vertus. Mes dabar sakome, kad nebūtų prievolės informuoti, taip, kad Vyriausioji rinkimų komisija blogai nereaguotų. O gal normalesnis būtų toks kelias, kad aiškiai pataisytume VRK įstatymą, kad galima būti savanoriu... ta prasme, kad ji neturėtų reaguoti, nes dabar yra labai keistai. Mes tarsi ribojame informacijos teikimą, kad į ją kas nors nereaguotų, nors ta informacija yra normali. Ta prasme, mes einame lyg ir aukštyl galva.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Aš suprantu, iš tiesų įvairiapusiškai bandėme nagrinėti šį klausimą, nes ir visuomenės dėmesys šiam klausimui buvo pakankamas ir tikrai jo netrūko. Daugelis karių savanorių, dalyvaudami rinkimuose, kitoje grafoje prie visuomeninės veiklos ir taip nurodo, kad jie yra krašto apsaugos savanoriai, nes, viena vertus, yra garbė tarnauti ir Tėvynei. Šiuo atveju manyčiau, kad tas papildomas langelis, kuris eina paskui, ar asmuo buvo teistas, ar neteistas, vos nesulyginamas, ar tarnauja tėvynei, ar ne. Aš manau, kad tas langelis yra perteklinis, o visuomenės noras žinoti apie kandidato veiklas yra patenkinamas, nes atsako kitoje dalyje.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Daugiau norinčių klausti nėra. Dėl motyvų už užsirašę L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš tikrai raginčiau po pateikimo pritarti šiam projektui. Aišku, tai bus tik vienas mažas žingsnelis sprendžiant visą tą teisinę koliziją, nes kaip ir iš tų klausimų, kuriuos mes kėlėme, ir iš atsakymų akivaizdu, kad reikės sutvarkyti kitą teisinę pusę arba bent jau gauti Konstitucinio Teismo išaiškinimą, kaip iš esmės visa ta kario savanorio tarnyba atrodo mūsų kariuomenės architektūroje. Bet vis tiek tai būtų tam tikras impulsas, žingsnelis į priekį, ir aš manau, kad tai kaip nors paskatintų ir Krašto apsaugos ministeriją, ir kitas svarbias institucijas nepalikti šito klausimo kitiems rinkimams, o pajudinti jį ir eiti į priekį. Raginu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Visi motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 60, prieš nėra, susilaikė 22. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 4 dieną. Papildomų niekas nesiūlo? Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.50 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 ir 88 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-3158 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

Darbotvarkės 2-6 klausimas. Kviečiu A. Širinskienę į tribūną. Ji pristatys Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 ir 88 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-3158 atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, dar vienas prieštaravimas Konstitucijai, jau, rodos, penktasis šiandien opozicinėje darbotvarkėje. Ir vėl turime numanomą prieštaravimą Konsti-

tucijos 48 straipsniui, tai yra teisė pasirinkti laisvai darbą ir atitinkamai santykius, savo pareigas, pareigų ėjimą nutraukti, kada asmuo nepageidauja. Ir vėlgi Teisės ir teisėtvarkos komitetas, tik ši kartą dar didesniu balsų skaičiumi, jau 11 balsų, balsuodamas vieningai už, pripažino, kad yra pažeidžiamas Konstitucijos 48 straipsnis, ir atitinkamai vieningai priėmė išvadą, pritardamas Teisės departamento pastaboms.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Dėl komiteto išvadų nuomonė prieš – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū. Pasakysiu taip, ką kalba ponis A. Širinskienė ir kokius sprendimus priima komitetas, tai rodo, kad vykdoma tiesioginė parama politiniams prasižengėjams, prasikaltėjams ir leidžiama jiems spekuliuoti mūsų įstatymų spragomis. Čia ir pono V. Titovo atvejis, ir galimai galėtų būti antras pono K. Pūko atvejis. Tai yra jūs sąmoningai leidžiate praskalsti, nevykdyti įstatymų, būti galimai baudžiamiems ir po to išvengti tos bausmės ir vėl kandidatuoti į tarybą, ką dabar ir padarė ponas V. Titovas. Jeigu jūs pritariate tokiai politikai, tada suprantama, tada ir aiškinkite, ir sakykite, kad jūs už tai, kad būtų laužoma Seimo nario priesaika, kad būtų laužoma savivaldybių tarybos nario priesaika.

PIRMININKAS. Nuomonė už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, jūs tikriausiai neišgirdote, kad ne A. Širinskienė priėmė sprendimą, bet priėmė sprendimą 11 komiteto narių, įskaitytinai ir jūsų suolo draugas gerbiamas S. Šedbaras bei jūsų frakcijos kolegė ponis I. Haase. Manau, prieš švaistantis kaltinimais, reikia gerai pažiūrėti aplink save, savo darže.

O kitas dalykas, man tikrai yra labai apmaudu apibendrinat jau penktą prieštaravimą Konstitucijai šiandien, kad opozicija nesugeba parengti bent jau teisingų ir tvarkingų teisės aktų, kad Teisės departamentas yra priverstas sakyti, kad jie pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją. Ir atitinkamai tie projektai tada ateina į Teisės ir teisėtvarkos komitetą ir tokiems projektams, kurie prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, mes turime skirti dėmesį, užuot dirbę prie Teismų projekto, prie Antstolių veiklos reguliavimo projekto ir daugelio kitų projektų, kurių tikrai laukia Lietuvos žmonės. Man tikrai labai gaila, kad šiandienos opozicijos darbotvarkė iš esmės yra sužlugdyta jūsų pačių negebėjimo rengti teisės aktus, turint per dieną penktą prieštaravimą Konstitucijai.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, visi motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, kad šis įstatymas prieštarauja Konstitucijai. Kas palaikote komiteto nuomonę, balsuokite už.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 56, prieš – 15, susilaikė 17. Toliau šio projekto nagrinėti negalime. Replika po balsavimo – L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tik gerbiama Agnei porą žodžių. Situacija yra tokia, kad ten buvo toks dvilypis projektas. Viena vertus, mes kalbame apie tai, kad nebūtų galima savivaldybės tarybos nariui, kuriam pradėta įgaliojimo netekimo procedūra, numesti mandato, kai jis jau žino, kad pralaimės, bet numeta ir po to vėl eina į kitus rinkimus. Dėl šito, kaip suprantu, Teisės departamento išvados yra neigiamos, kad jis gali bet kada tai daryti.

Bet kita dalis, esminė to pasiūlymo dalis, buvo tai, kad mes siūlome aštuonerius metus po įgaliojimo netekimo procedūros, vadinkime taip – apkaltos, tos mini apkaltos, kuri būtų tarybos nariui, kad jis negalėtų būti renkamas tarybos nariu, kaip yra Seimo nario atveju, kai po apkaltos jis negali būti renkamas Seimo nariu ir į kitas renkamas pareigas. Šiuo atžvilgiu galbūt mes galime vienas kito neatakuodami paieškoti kartu sprendimų, kaip galbūt įtvirtinti tą bent jau aštuonerių metų, gal galime svarstyti kitokius terminus, laikotarpį, kad būtų kokia nors bausmė. Nes dabar, ką mes matėme Tomo atveju, yra gana apgailėtina: kai jau viskas aišku buvo dėl jo, jis numetė mandatą, ėjo į rinkimus ir tuose rinkimuose vėl išrinktas į Klaipėdos savivaldybės tarybos narius. Šiuo atveju manyčiau, kad mes galėtume susėsti ir paieškoti formuluočių ir tuos dalykus kaip nors įvesti. Seimo nario atveju tas galioja. Tik tiek.

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, man labai gaila, kad jūs tik posėdžių salėje, kai jau balsavimas nepavyksta, pradėdate ieškoti formuluočių. Vakar kažkodėl jūsų, skirtingai negu kitą jūsų frakcijos kolegą, Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdyje nematėme. O ten iš tikrųjų Tei-

sės departamentas pateikė labai daug pasiūlymų jums, ką jūs galite taisyti. Tiesiog persiklausykite vakarykštį įrašą. Jei jau nedalyvaujate, kai esate kviečiamas, posėdžiuose, tuos receptus, ką jums taisyti, jūs surasite.

PIRMININKAS. Gerai, matau, prasidės diskusija, nutraukiu diskusiją. Gerai, Laurynai, prašom.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš draugiškai, aš draugiškai. Labai ačiū. Kai jūs kalbate apie komitetą, ponio Agnė, turėkite galvoje, kad nėra jūsų komitetas vienintelis šiame Seime. Yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, Užsienio reikalų komitetas, kur irgi reikia dirbti. Tai ne visada gali apsilankyti tokiam garbingame komitete. Mes tikrai grįšime su patobulintu projektu. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame už bendro sutarimo paiešką.

Toliau buvo projektas Nr. XIII-2674, tačiau pranešėjas L. Kasčiūnas atsiėmė.

14.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-3328 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Einame prie kito, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-3328. Pranešėja – A. Bilotaitė. Kviečiu į tribūną. Pateikimas.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos, aš norėčiau paprašyti, kad Viešojo administravimo įstatymo projekto pataisos būtų įtrauktos į pavasario darbų programą. Šiomis pataisomis yra siekiama sutvarkyti situaciją viešojo administravimo įstaigose, kad būtų įtvirtinti tam tikri terminai, per kuriuos būtų skelbiami konkursai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausti niekas neužsirašė, motyvuoti – taip pat. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 62, prieš nėra, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta. Svarstymas. Diskutuoti niekas neužsirašė. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Priėmimas. Niekas kalbėti neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 68, prieš nėra, susilaikė 16. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.00 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2975 (pateikimas)

Kviečiu A. Bilotaitę į tribūną, ji pristatys Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-2975. Prašau.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiami kolegos, kad leidote pateikti šį įstatymo projektą. Kaip ir minėjau, šio projekto tikslas yra įtvirtinti, kad viešojo administravimo įstaigose būtų įtvirtinti terminai, per kuriuos būtų skelbiami konkursai į atsilaisvinusias darbo vietas. Kodėl atsirado šis siūlymas? Pirmiausia jis susijęs su tuo, kad neseniai įsigaliojęs Valstybės tarnybos įstatymas, kuris įsigaliojo sausio 1 dieną, įstaigose valstybės tarnyboje dirbantiems asmenims yra įtvirtinęs terminus, per kuriuos turi būti skelbiami konkursai. Beje, viešojo administravimo įstaigose tokių terminų įtvirtinta nėra ir mes turime ne vieną tokį pavyzdį, situaciją, kai laikinai pavaduojantys vadovai tokias pareigas dėl šios spragos eina net iki dvejų metų.

Šio projekto tikslas yra suvienodinti tas sąlygas tiek valstybės tarnyboje, tiek viešojo administravimo įstaigose. Yra siūlomi tokie terminai, kad konkursas turėtų būti skelbiamas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo pareigų atsilaisvinimo ir ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo naujos pareigybės įsteigimo. Kviečiu, kolegos, palaikyti šį projektą, nes būtų sprendžiamos dvi problemos: pirmoji problema yra susijusi su konkursų skaidrumu, antras dalykas, su gebėjimu, galimybe efektyviai vykdyti viešojo administravimo funkcijas, nes, kaip suprantame, laikinai einantis pa-

vaduotojas ne visada tikriausiai gali taip efektyviai užtikrinti tas savo funkcijas eidamas tik kaip laikinai pavaduojantis šias pareigas. Ačiū, kolegos. Dabar mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Klausti niekas neužsirašė. Motyvai dėl viso. Taip pat niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso projekto.

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 65, prieš nėra, susilaikė 18. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomų niekas nesūlo. Siūloma svarstyti gegužės 28 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.04 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. XII-966 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3198 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. XII-966 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3198. Pranešėja – G. Skaistė. Pateikimas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki. Noriu pateikti Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo pakeitimą, labai techninis pakeitimas. Kaip parodė paskutiniai savivaldybių tarybų rinkimai, tą klausimą skirtingai traktavo Vyriausioji rinkimų komisija ir paskui Administracinis teismas. Šiuo įstatymo pakeitimu siūloma suvienodinti tiek partijų, tiek rinkimų komitetų prievolę pateikti atitinkamą kandidatų skaičių, taip pat ir jų teisę nustatyti kandidatų eilę rinkimų sąraše. Gal būtų galima galvoti, kad tos problemos iš tikrųjų nebuvo, tačiau Vyriausioji rinkimų komisija buvo eliminavusi tris rinkimų komitetus iš dalyvavimo rinkimuose, nes jie turėjo per mažai kandidatų sąraše – mažiau negu pusė savivaldybės tarybos narių toje savivaldybėje. Tačiau Vyriausiasis administracinis teismas nustatė, kad jie per plačiai traktavo tą normą, kadangi įstatyme parašyta, kad partijos sąraše privalo pateikti kandidatų ne mažiau kaip pusė savivaldybės tarybos narių kiekio, todėl teismas grąžino tuos rinkimų komitetus į rinkimus.

Tiesiog siūloma, kad visiems būtų aišku, kad ne tik kita norma yra galiojanti tiek partijoms, tiek rinkimų komitetams, kad rinkimų komitetas, kuris nori dalyvauti rinkimuose, savo sąraše turi turėti ne mažiau kaip dvigubai narių, negu yra savivaldybės tarybos narių toje savivaldybėje, taip pat kita norma, kuri iki šiol, kaip pasirodė, rinkimų komitetams negaliojo, kad sąraše kandidatų, kurie kandiduoja į tos savivaldybės tarybą, privalo būti ne mažiau kandidatų, negu yra pusė tos savivaldybės tarybos narių. Tiesiog siūloma suvienodinti tą normą, kuri galioja partijoms, kad taip pat būtų įrašyti ir rinkimų komitetai.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Pirmasis klausia A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, tikrai pritariu šitam jūsų siūlomam projektui. Tiesą pasakius, man buvo visiškai neaiškus tas dalykas, koku pagrindu iki dabar buvo galima... jeigu rinkimuose dalyvauja du subjektai, kad jie gali dalyvauti skirtingomis sąlygomis. Kaip tai buvo aiškinta? Aš supratau, kad Administracinis teismas aiškino, kad per plačiai VRK taiko, bet ar tai, jūsų nuomone, neprieštaravo Konstitucijai, elementariai tai, kad skirtingiems subjektams... tai yra dalyvaujantiems tuose pačiuose rinkimuose gali būti keliami skirtingi reikalavimai?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Toks klausimas tikrai galėtų iškilti. Tiesiog turbūt Vyriausiasis administracinis teismas pažvelgė pagal žodį, kaip parašyta. Kadangi ten parašyta, kad tiktai partijos privalo turėti ne mažiau kandidatų, tai tokį nuosprendį ir priėmė. Tam, kad būtų vienodos galimybės, turbūt turėtų būti įstatyme aiškiai parašyta: arba taip, kaip aš siūlau, kad partijos ir rinkimų komitetai, arba taip, kaip siūlo Teisės departamentas – tiesiog neskirstyti nei partijomis, nei rinkimų komitetais, o visiems kandidatų sąrašams nustatyti vienodą reikalavimą.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Daugiau klausti niekas neužsirašė.

Dėl motyvų dėl viso taip pat niekas neužsirašė.

Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 78, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomų niekas nesūlo. Siūloma svarstyti gegužės 21 dieną. Atsiprašau, 21 dieną nebus posėdžio. 30 dieną. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.09 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1937 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Energetikos įstatymo Nr. IX-884 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1937. Pranešėjas – B. Matelis. Prašau į tribūną. Pateikimas.

B. MATELIS (MSNG). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Teikiu Energetikos įstatymo pakeitimus. Šiuo metu Energetikos įstatymo 24 straipsnio 8 dalyje yra nustatyta, kad asmuo, siekiantis gauti leidimą verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikia kredito įstaigos ar jos padalinio arba draudimo bendrovės išduotą 1 mln. eurų galiojantį laidavimą dėl savo veiklos.

Taip pat Energetikos įstatymo 24 straipsnio 9 dalyje yra nustatyta, kad šis užstatas arba laidavimas gali būti sumažintas iki 100 tūkst., jeigu atitinka tam tikrus kriterijus, tai yra jeigu atitinka, jeigu veikla sąžininga, jeigu verslininkai moka mokesčius, tai gali būti. Tačiau šioje dalyje būtent yra neaiškumas ir verslininkai, kurie užsiima šia veikla, kreipėsi į Antikorupcijos komisiją. Jie pastebėjo, kad būtent šioje dalyje yra įrašyti tokie žodžiai kaip „gali būti sumažintas“ arba „iki ne mažiau kaip 100 tūkst.“. Vadinasi, net jeigu ir atitinka tuos kriterijus, formaliai žiūrint, gali būti ir nesumažintas, tai lyg ir priklauso nuo valdininko malonės. Taip pat yra įrašyti žodžiai „ne mažiau kaip iki 100 tūkst.“, tai, formaliai žiūrint, tas užstatas gali būti nebūtinai iki 100 tūkst., tai nuo valdininko malonės priklauso, jis gali ir 200 tūkst., pavyzdžiui, palikti arba 300 tūkst. Rengiant šio įstatymo pataisas, tai buvo mūsų Seimo kadencijos metu, vis dėlto buvo turima galvoje tai, kad jeigu verslininkai atitinka tam tikrus kriterijus ir jeigu jie elgiasi sąžiningai, moka mokesčius, yra skaidrūs, tiesiog jiems tas mokestis, tas užstatas nuo 1 mln. tiesiog privalo būti sumažintas iki 100 tūkst. visiems vienodomis sąlygomis. Tai mūsų su kolega J. Razma pataisa ir yra, kad patikslintume, kad nebūtų dviprasmybių ir kad nebūtų palikta valdininkams valia spręsti, kaip jie išmano. Būtent šios pataisos kaip tik eliminuotų galimas korupcijos rizikas. Tai atitiktų tiek ir valstybės interesus, tiek ir verslo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Jūsų klausti niekas neužsirašė. Dėl motyvų, tuoj pažiūrėsime, taip pat niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 41, prieš – 3, susilaikė 34. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomų niekas nesiuolo. Siūloma svarstyti gegužės 30 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-3332 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-3332. Pranešėjas – J. Sabatauskas. Kviečiu į tribūną.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, jūsų dėmesiui dabar teikiame Seimo nutarimo projektą, kad būtų galima įtraukti du įstatymų projektus į Seimo pavasario sesijos darbotvarkę.

Tai paskatino tokie dalykai, kad, pavyzdžiui, dabar ligoninėje gydoma devynių mėnesių mergytė, jos vardas Simona, ji užsikrėtė tymais ir dėl komplikacijų, kurias sukėlė tymai, ji gali netekti gero regėjimo. Jinai tikrai nebūtų susirgusi, jeigu jos aplinkoje dauguma žmonių būtų skiepyti.

Prieš porą metų Pasaulio sveikatos organizacija Lietuvą patvirtino kaip šalį, visiškai pašalinusią tymus ir raudonukę, ir mūsų šalis buvo laikyta pavyzdine. Šiandien Lietuvoje situacija pasikeitė kardinaliai. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro duomenimis, nuo šių metų sausio mėnesio iki kovo 25 dienos yra užregistruoti jau 253 tymų atvejai. Tuo metu pernai per visus metus tik 30 žmonių sirgo ta liga. Kasmet nepaskiepyti lieka apie 5 tūkst. vaikų ir per dešimtmetį tokių neskie-

pytų vaikų skaičius pasiekė 50 tūkst. Kaip pavyzdį turiu pasakyti, kad Vašingtono valstijoje, kurioje gyvena 7,5 mln. gyventojų, po 71 susirgimo atvejo valstijoje paskelbė kritišką padėtį. Pas mus tų atvejų yra kur kas daugiau, kaip sakiau, 253. Tokios valstybės kaip Italija, Prancūzija, Bulgarija, Kroatija, Čekija, Latvija, Lenkija yra paskelbusios, nustačiusios, kad skiepijama privalomai nuo poliomielito, tymų ir kiaulytės, o Italija dar papildomai nuo hepatito B, stabligės, difterijos ir vėjaraupių.

Taip, aš kalbu dėl įtraukimo, kad tikrai būtų leista įtraukti į darbotvarę šiuos svarbius projektus. Ačiū, gerbiami kolegos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia D. Kepenis. Nepabėkite.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, jūsų teikiamų projektų aiškinamuosiuose raštuose minimuose dokumentuose, tai yra Pasaulio sveikatos organizacijos ir Vaiko teisių konvencijoje, nėra nė vieno sakinio apie skiepų privalomumą. Priešingai, Žmogaus teisių ir biomedicinos konvencijoje yra sakoma (5 straipsnis, cituoju): „Kiekviena intervencija sveikatos srityje gali būti atliekama tik gavus atitinkamo asmens laisvai duotą ir informuotumu pagrįstą sutikimą. Šiam asmeniui iš anksto suteikiama atitinkama informacija apie intervencijos tikslą ir pobūdį, taip pat jo padarinius ir pavojus. Atitinkamas asmuo gali bet kada atšaukti savo sutikimą.“ Jūs apie tai nekalbate, bet reikalaujate, kad privaloma būtų skiepyti, kas yra, deja, ne visose Europos valstybėse. O ten, kur buvo paskiepyta privalomai – Ukrainoje, tai dabar didžiausias tymų protrūkis. Ačiū.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Nes iki tol 10 metų nebuvo visai skiepyta.

PIRMININKAS. Klausia A. Kubilienė.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Reikia sakyti visą tiesą.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Praeitoje kadencijoje, kai dauguma buvo socialdemokratų, mes turėjome tą vakcinacijos mažėjimą. Ir aš noriu paklausti jūsų. Kadangi šitas projektas, patikslinkite mane, suprantu, yra toks pat, kuris buvo teikiamas praeitą kadenciją ar kažkoks panašus, kokios buvo priežastys, kad jisai neatėjo iki gyvenimo?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Praeitoje kadencijoje, kai sveikatos apsaugos ministru tapo V.P. Andriukaitis, buvo ministro įsakymu nustatytas privalomumas, kol tai buvo neužginčyta teisme. Ir teismas pasakė, kad tokie reikalavimai turėtų būti nustatomi įstatymu. Po to buvo registruotas įstatymas, bet kadencija baigėsi, nebuvo spėta jo priimti.

PIRMININKAS. Klausia D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Norėčiau, kad padėtumėte sureaguoti į tą keliamą klausimą, kad tariamai privalomas skiepijimas paskatins žmones izoliuotis, užsidaryti atskirose grupėse, galbūt kurti savo ugdymo įstaigas ar darželius. Kaip manote, ar iš tikrųjų šitas pasiūlymas paskatins žmones izoliuotis, ar atvirkščiai – prisiimti atsakomybę už savo vaikų ir aplinkinių vaikų, ir visuomenės sveikatą?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Iš tikrųjų atsakomybę kiekvienas turi už save, bet jeigu tavo atsakomybė yra dėl vaikų, kūdikių, tu turi padaryti viską, kad tas vaikas būtų sveikas ir gyvas. Aš tik paminėsiu arabų patarlę, kuri sako: „Perskaičiuok savo vaikus, jeigu tymai įsisuko į namus.“ Tai reiškia, kad ir klajoklių tautos, kurios daugelį amžių gyveno tokį gyvenimo būdą, į šį reikalą žiūri taip pat labai atsakingai.

PIRMININKAS. Klausia A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, norėčiau tik sau ir jums visiems priminti, kad mes svarstome dėl klausimo įtraukimo į darbotvarę. Galima ginčytis dėl turinio, galima sakyti, kiek tai privaloma, kam privaloma, bet man nėra labai suprantama, klausantis kai kurių klausimų. Gal jūs turite atsakymą į tą klausimą, kodėl dalis mūsų parlamentarų taip bijo kalbėti apie skiepus? Viena vertus, sako, mes už skiepus, bet jokių sprendimų nepriimkime. Ir mes sudarome labai keistą situaciją – iš esmės mes galime įvairius pasiūlymus siūlyti, bet tarsi nenorima apskritai apie tai kalbėti ir sakoma, kad bet kuris kalbėjimas čia jau yra blogas. Ar turite atsakymą?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Labai geras klausimas, gerbiamasis kolega. Iš tiesų aš noriu pasakyti, kad čia mes tiesiame pagalbos ranką ir sveikatos apsaugos ministrui, ir Vyriausybei, kad tuo klausimu reikia kalbėtis. Jei manote, kad mūsų pasiūlytos normos yra netinkamos, svars-

tymo metu galima teikti siūlymus, manau, kad tikrai tokių siūlymų būtų, ir galima būtų tobulinti projektus, bet svarbiausia yra... Nieko nedaryti šitoje situacijoje, kai per nepilnus tris mėnesius – 253 susirgimo atvejai, net aštuonis kartus daugiau negu pernai? Manau, iš tikrųjų atėjo laikas veikti. Ir mano parodyti pavyzdžiai, kad Vašingtono valstijoje (Jungtinėse Valstijose) tikrai dėl kur kas mažesnio atvejo paskelbta kritinė padėtis... Manau, kad Lietuvoje tikrai verta susirūpinti, visiems mums sutelkti jėgas ir padėti Sveikatos apsaugos ministerijai ir mūsų medikams įveikti šią negandą.

Kaip minėjau, Pasaulio sveikatos organizacija prieš dvejus metus jau buvo konstatavusi, kad Lietuva pašalino šias ligas, ir nėra pas mus tos grėsmės, bet, deja, ji vėl iškilo.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Daugiau klausti niekas neužsirašė. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, kadangi jaučiu tokią ore kabančią radikalią nuostatą galbūt net neleisti pristatyti šito projekto, noriu pateikti vieną pavyzdį: 2005 metais Šiaurės Nigerijoje dėl tarptautinės paramos pradėtas vakcinacijos ir medicinos imunitetui didinti nuo poliomielito skatinimas. Tam reikėjo bent du kartus kūdikiams duoti lašius. Tačiau labai islamiškos, proislamiškos grupuotės paskelbė gandą, kad jeigu vaikams leis antrą kartą įlašinti lašius, jie taps nebetikintys, ir tai yra Jungtinių Valstijų konspiracija prieš tikinčius musulmonus. Tokiais argumentais buvo skatinama nepriimti ir neskiepyti, ir nelašinti lašiukų vaikams. Nuo to laiko poliomielitas vis dar yra sklaidžiamas Subsacharinėje teritorijoje. Tokiais argumentais aš girdžiu šiandien kalbant apie mediciną, kuri išgydo tūkstančius, o gal ir milijonus pasaulio piliečių.

Aš manau, ši diskusija yra verta diskusijos, todėl labai kviesčiau jai pritarti ir perkelti į ekspertų lygio ir komiteto diskusiją. Todėl kviesčiau pritarti ir nebūti radikaliais islamistais arba radikaliais antiskiepininkais ir kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kai pasižiūriu į dešinę pusę nuo mūsų, matau mažiausiai vieną buvusį Sveikatos reikalų komiteto pirmininką ir matau mažiausiai vieną sveikatos apsaugos ministrą. Ir man kyla klausimas, kas buvo per tuos 30 nepriklausomybės metų padaryta, kodėl nebuvo sklaidomi gandai apie vakcinas? Kodėl jūs nevykdėte žmonių švietimo ir kodėl dabar tą savo neveikimą jūs norite pateisinti prievarta prieš žmones? Tad jūs kalbėkite apie tai, kaip žmones reikia šviesti, kaip jiems reikia padėti išsklaidyti mitus, kaip jiems reikia suprasti vakcinavimo naudą, kuri tikrai yra neabejotina, bet užuot kompensavę savo 30 metų neveikimą, jūs dabar prievartaujate Lietuvos žmones, jūs norite ir grasinate šeimoms, kad jūs atimsite iš tų vaikų vaikų pinigų, tarsi vaikai būtų kalti dėl to, kad jų tėvai galbūt kartais ne visai susivokia.

Aš matau tą ketinimų kompleksą, kuris tikrai nėra būdingas demokratinei valstybei. Ir kai pasižiūriu į šios dienos darbotvarkę, tai penki prieštaravimai Konstitucijai, vėl prievartinis žmonių vakcinavimas, užuot sėdėtume ir salėje diskutuotume apie tai, kaip reikėtų tiems žmonėms padaryti prieinamas švietimo programas, kad jie tiesiog sąmoningai eitų ir skiepytų savo vaikus.

PIRMININKAS. Gerbiamieji, visi motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 37, prieš – 11, susilaikė 26. Lygu. Siūlau perbalsuoti dar kartėlį. Kas palaikote šį įstatymą... nutarimą, atsiprašau, balsuokite už, kas turite kitą nuomonę, – prieš arba susilaikykite.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 36, prieš – 10, susilaikė 28. Po pateikimo nepritarta.

Kviečiu balsuoti alternatyviai. Kas siūlo iniciatoriams tobulinti, balsuoja už. (*Balsai salėje*) Reikia vis tiek procedūrą pabaigti. (*Balsai salėje*) Kas balsuoja už – siūlo tobulinti, kas balsuoja prieš – siūlo atmesti.

Balsavo 58 seimo nariai: už – 28, prieš – 30. Siūlome tobulinti.

Replika po balsavimo – J. Sabatauskas. Prašom. (*Balsai salėje*)

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke.

PIRMININKAS. Reikia 36 atmetimui.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Na, negaliu taikstyti su tokiu melu, kuris sklaidžiamas čia, salėje. Mūsų projektu nebuvo siūloma nei atimti vaiko pinigų, nei kitokių sankcijų. Jūs, ponie Agne, meluojate. Mūsų projektu buvo siūloma, kad tokia informacija būtų teikiama Visuomenės sveikatos

centrui, kad ji būtų žinoma, mes šiandien nežinome, kas tie atvejai, kad būtų galima, esant kritinei situacijai, imtis priemonių, būtent padėti mūsų medikams. Mūsų projekte nebuvo siūloma jokių sankcijų. Todėl skleisti melą čia, manau, netinkama garbingiems parlamentarams.

PIRMININKAS. Dėkoju. G. Landsbergis. Prašom.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šiandien tiesiog gavome informaciją tie, kurie domisi tema, iš tėvų, kurie šiuo metu slaugo septynių mėnesių kūdikį Santariškių reanimacijoje po tymų, su tymais susijusių komplikacijų. Nei šaltas dušas, nei kas nors tam vaikui dabar padėti negali, tiesiog tikimės visi geriausio, kad praeis be didesnių pasekmių.

Mielieji kolegos, aš tikrai nesuprantu, kodėl reikėjo bijoti diskusijos? Mes pasikvietėme ministrą, paprašėme pateikti planą, kas yra veikiama, kas yra daroma, kaip yra informuojami žmonės. Deja, nieko nebuvo atsakyta. Vienintelis dalykas, ką mums pasakė ministras, – kad bus sujungiamos dvi institucijos. Viskas. Todėl mes pateikėme projektus, galbūt kai kurie netinka, aš žinau, galbūt galima diskutuoti, mes tą ir pasakėme. Iškėlėme įvairių minčių, buvo pasiūlymas. Dabar neleidžiama net padiskutuoti Seimo salėje! Kolegos, tai reiškia, kad jūs bijote temos, kuri galėtų šiandien padėti žmonėms, bent jau duoti garantiją, kad yra pasirūpinta jų vaikais, kitais žmonėmis, kurie galbūt gali susirgti. Pirmadienį mes organizuosime, jūs organizuojate konferenciją, kuria iš viso bus skleidžiamas melas ir netiesa. Aš suprantu, kad A. Širinskienė su tiesa jau yra seniai susipykusi, bet, mielieji, mes visą Seimą dabar murgdysime melo jūroje?

PIRMININKAS. K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, mes šiandieną su A. Kupčinsku išėjome iš analfabeto D. Kepenio vadovaujamos Sveikos gyvensenos komisijos. Bet jis čia dar analfabetiškai bando dėtis ir žmogaus teisių liberaliu gynėju. Jis aiškina apie teisę žmonėms neskiepyti savo vaikų, maždaug supraskime taip. Ar žmonės turi teisę apsaugoti nuo tokių žmonių? Tai gal tada alkoholikai turi teisę vairuoti automobilius išgėrę? Tai būtų labai liberalu. O kodėl mes tada draudžiame alkoholį pardavinėti po 20 valandos? Pažeidžiame žmonių teises. Visuomenėje yra daug draudimų – pone Kepeni, gal to nežinote? – kurie visuomenę apsaugo. Aš noriu jums pasakyti, kad mankštinimasis proto nesuteikia. Grūdinimas nebūtinai garantuoja sveikatą, jūsų žiniai.

PIRMININKAS. Kadangi diskusijos įsisiūbuoja, tai A. Kubilius, A. Širinskienė ir baigiamo diskusiją. Prašau, Andriau.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų ką mes pamatėme čia, tai labai ryškiai pamatėme vieną dalyką, kad valdančiąją koaliciją vis giliau apima viena užkrečiama liga – diskusijų ir demokratijos baimė. Vienintelis būdas, kaip galima padėti valdančiajai koalicijai nuo tokios ligos apsaugoti, – reikia nuo to paskiepyti, o vienintelis galimas skiepas – A. Širinskienę skubiai perkelti į opoziciją, kad ji čia pabūtų ir pajustų, ką reiškia, kai valdantieji neduoda net galimybės diskutuoti. Iš tikrųjų labai stipriai artėjame prie Rusijos Dūmos, nes Rusijos Dūmos *spikeris* yra pasakęs, kad Dūma yra ne vieta diskutuoti.

Dabar visa Lietuva išgyvena dėl ištikusios problemos, dėl ištikusios bėdos – dėl tymų epidemijos, reikia ar nereikia skiepytis, o Seime A. Širinskienė pasako: kadangi 30 metų šita problema nebuvo išspręsta, todėl dėl jos net ir diskutuoti negalima. Kada bus galima dėl jos diskutuoti? Kai visi tie, kurie susirgo, pradės mirti? Tada pradėsime diskutuoti?

Aš raginu priimti dabar nedelsiant sprendimą, kad A. Širinskienė perkeliama iki šitos sesijos pabaigos į opoziciją ir tegul ji tada bus šitaip paskiepyta ir supras, ką reiškia negauti teisės diskutuoti.

PIRMININKAS. Teikite siūlymą raštu. A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš manau, kad mūsų tie demokratijos šaukliai, kurie ką tik norėjo versti šeimas, užuot jas ugde, moke, kad joms užtikrintų švietimą, tiesiog vakare nepamirš įsijungti feisbuko paskyrų, ten labai gražiai papasakoti apie vakcinų naudą ir taip prisidėti prie švietimo. Gaila, kad 30 metų jūs to nedarėte. Tai bent jau šiandien padarykite.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nutraukiu diskusiją, nes liko pora klausimų, kuriuos reikia pabaigti. (*Triukšmas salėje*) Gerbiami kolegos, leidžiu ramiai... (*Triukšmas salėje*) Gerbiami kolegos, kviečiu visus nusiraminti. Remiantis Lietuvos Respublikos statuto 106 straipsnio 4 dalimi, replikos sakomos reaguojant į kieno nors kalbą arba prašant ką nors paaiškinti. Ar suteikti žodį replikai, sprendžia Seimo posėdžio pirmininkas. (*Balsai salėje*) Taigi diskusijas nutraukiu. (*Balsai salėje*)

15.33 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1313(2) (svarstymas)

Judame toliau. Toliau darbotvarkės rezerviniai klausimai. Pirmasis – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1313(2). Pranešėjas – A. Gelūnas ar kitas žmogus. Kuris pristatys? A. Papirtienė. Prašau.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas 2018 m. gruodžio 5 d. svarstė Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir nusprendė siūlyti Seimui pritarti komiteto išvadai ir patobulintam Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 straipsnio pakeitimui įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1313(2).

Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskutuoti užsirašė G. Vasiliauskas. Kviečiu į tribūną.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, mieli kolegos, labai dažnai kalbame apie tolerancijos ugdymą, apie skirtingų žmonių buvimą kartu, pagarbą vienas kitam, užuojautą, bendruomeniškumą, geriausių mokymosi sąlygų užtikrinimą, atsižvelgiant į kiekvieno mokinio ugdymosi poreikius ir lūkesčius.

Tolerancija didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymo poreikių dėl įgimtų ir įgytų sutrikimų vaikams, gebėjimas juos suprasti, jiems padėti turėtų būti lanksčiai ugdoma kasdien. Tačiau švietimo sistemoje dar yra išlikę baltų dėmių. Didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymo poreikių vaikus gana sparčiai bandoma integruoti į bendrojo lavinimo mokyklas, tačiau tokiu atveju yra sukuriamas tik vienas ugdymo aplinkos modelis. O mokymosi įstaigoje, kurioje mokytųsi ne mažiau kaip 15 % didelių ir labai didelių ugdymo poreikių, specialiųjų poreikių turinčių vaikų, galėtų būti įgyvendinti trys ugdymo modeliai.

Pirmas modelis. Didelių ir labai didelių ugdymo poreikių turintis mokinys visą laiką mokosi bendrojo ugdymo klasėje. Antras modelis. Didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymo poreikių turintis mokinys visą mokymosi laiką mokosi specialioje klasėje. Ir trečias modelis. Didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymo poreikių turintis mokinys dalį mokymosi laiko mokosi bendrojo ugdymo klasėje ir dalį – specialioje klasėje ar grupėje. Visus šiuos modelius įgyvendinant, atsižvelgiant į mokinio poreikius, pagalbą jiems turėtų suteikti specialusis pedagogas, logopedas, mokytojo padėjėjas, socialinis pedagogas, psichologas, kurie tiesiogiai dalyvautų įgyvendinant individualizuotą ir pritaikytą ugdymo programą. Šių specialistų konsultacijų reikia ne tik mokiniams, bet ir mokytojams, nes specialistai kompetentingai atsakytų į ugdymo procese kylančius klausimus apie mokymo medžiagą ir mokymo pritaikymą, kompensacinės technikos naudojimą, mokinio savarankiškumui svarbių įgūdžių formavimą.

Tokiose mokyklose galėtų būti formuojamos ir specialiosios klasės intelekto sutrikimą turintiems vaikams, kai mokiniai mokosi atskiroje patalpoje, tačiau dalyvauja gimnazijos neformaliojo ugdymo veikloje, projektuose, renginiuose. Taip yra sukuriamas ugdymo aplinka, kurioje bendrais mokinių projektais, būrelių veikla, renginiais pasiekiamas ugdymo proceso vientisumas. Be to, tokiose mokymo įstaigose iš paralelių klasių būtų galima sudaryti laikinas, nedidinant valandų skaičiaus klasėje, didelių ir labai didelių ugdymo poreikių turinčių mokinių, kuriems organizuojamos tam tikros pamokos atskiroje patalpoje, grupės. Tokiu būdu ugdymo turinys yra geriau pritaikomas skirtingų poreikių mokiniams ir jie pasiekia geresnių rezultatų.

Būtų galima taikyti ir daugelį kitų efektyvių mokymo, veiklos organizavimo metodų. Vienas iš jų yra specialiojo pedagogo ir mokytojo bendradarbiavimas. Jie abu dirba vadovaudamiesi bendru pamokos planu, tačiau mokytojas organizuoja visos klasės darbą ir dėsto dalyką, o specialusis pedagogas sprendžia raidos sutrikimų išprovokuotas problemas, kylančias iš nemokėjimo paklausti, ugdymo turinio nesuvokimo, nemokėjimo bendradarbiauti grupėje ir taip toliau. Esminė problema yra ta, kad iki šiol Lietuvoje mokykloms, kuriose mokosi ne mažiau kaip 20 % didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių turinčių vaikų, leidžiama vykdyti tik akredituotą pagrindinio

ugdymo ir pradinio ugdymo programas. Tačiau mokiniams, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių, labai svarbu užtikrinti galimybę mokytis tos pačios mokymo įstaigos vienuoliktose ir dvyliktoje klasėse. Svarbu dėl to, kad moksleiviai nebūtų paimti iš jiems įprastos aplinkos, nepajustų socialinės atskirties, nebūtų užkirstas kelias tolesnei jų integracijai ir tobulėjimui, o jų socialiniai įgūdžiai būtų lavinami maksimaliai.

Moksleiviams, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymo poreikių, dėl intelekto sutrikimo lavinti socialinius įgūdžius yra labai svarbu, nes jie turi gebėti pasirūpinti savimi, savo aplinka, pagal galimybes būti veiklūs, integruotis visuomenėje. Tad tokiose mokymosi įstaigose gali būti teikiama specialioji, susijusi su buitinių asmens poreikių tenkinimu ir mokymosi funkcijų realizavimu, ir specialioji pedagoginė pagalba, siejama su mokinio galimybėmis mokytis ir dalyvauti ugdymo veikloje.

Manau, naivu būtų tikėtis, kad bet kuri mokykla galėtų įdarbinti tiek skirtingų specialistų ir galėtų sukurti tinkamas sąlygas įgyvendinti visus anksčiau išvardintus mokymosi modelius. Tačiau mes turime tokių pavyzdžių. Lietuvoje yra penkios tokios gimnazijos. Vieną norėčiau paminėti – tai sėkmingai ne vienus metus dirbančią Kauno Kovo 11-osios gimnaziją, kuri daugelį anksčiau išvardintų projektų įgyvendino praktiškai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Daugiau diskutuoti niekas neužsirašė. Einame pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas. Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies pirmai ir antrai pastabai. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso. Nuomonė už. Užsirašė A. Navickas. Prašom.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Tikrai gera girdėti apie šitą projektą. Noriu padėkoti jo rengėjams – tai yra žingsnis teisinga linkme. Aišku, čia vieno žingsnio turbūt neužtektų, daug darbų laukia. Bet tikrai, man atrodo, sutartinai pritarsime šitam projektui. Būtų labai džiugu, kad tokių projektų, apie kuriuos mes galėtume diskutuoti ir kalbėti, būtų daugiau, o mažiau būtų tokių projektų, apie kuriuos net nepradedame kalbėti. Šiuo atveju tikrai džiaugiuosi. Jeigu neklystu, čia gerbiamojo kolegos pati ilgiausia kalba Seime kol kas buvo. Sveikinu. Tikrai džiugu buvo girdėti argumentus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi užsirašė tik dėl motyvų už, tai drįsiu pasiūlyti, gal galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Siūlytė balsuoti. Gerai, kolegos, balsuojame.

Balsavo 71 Seimo narys: už – 69, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

15.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-3333 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-3333. Pranešėja – D. Šakalienė. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Noriu visus pakviesti pritarti programos papildymui, nes iš tiesų tai yra atliepimas į mūsų jaunimo iškeltą iniciatyvą, į Lietuvos moksleivių sąjungos pateiktą prašymą paskelbti 2020 metus Mokyklų bendruomenių metais. Tikriausiai visi suprantame, kad būtina stiprinti bendruomeniškumą mokyklose, kad mokytojo vaidmuo, teikiant pirminę emocinę pagalbą, yra labai svarbus, ir tik esant glaudžiai bendruomenei mokykloje galima sukurti tinkamą klimatą.

Rengiamas nutarimas leistų sustiprinti mokyklų bendruomeniškumą, suartinti, paruošti bendram darbui. Lietuvos moksleivių sąjunga jau yra parengusi preliminarą programą, kurioje daug įvairių renginių, seminarų, diskusijų, mokymų ir taip toliau. Prašome tai priimti kuo greičiau, pavasario sesijoje, kad mokyklos galėtų turėti pakankamai laiko pasiruošti, finalizuoti programą ir 2020 metais padaryti ganėtinai daug darbų, kad sutelktų mokyklų bendruomenes ir jas suartintų. Prašau jūsų balsuoti už.

PIRMININKAS. Buvo užsirašęs žmogus, nėra. Dėkoju pranešėjai. Jūsų klausti niekas nenori. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gal galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*)

J. Razma siūlo balsuoti. Balsuojame.

Balsavo 64 Seimo nariai: už – 57, prieš nėra, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Svarstymas. Diskutuoti niekas neužsirašė, dėl motyvų – taip pat. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 55, prieš nėra, susilaikė 10. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo Mokyklų bendruomenių metais“ projektas Nr. XIII-3307 (pateikimas)

Taigi Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo Mokyklų bendruomenių metais“ projektas Nr. XIII-3307. Pranešėja – D. Šakalienė. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Iš tikrųjų turbūt visi suprantame, kaip svarbu mokyklos bendruomenės sutelktumas, šiltas klimatas, gebėjimas susikalbėti ir tai, kad nebūtų brėžiamos kokios nors fronto linijos tarp mokinių, mokytojų ir tėvų. Su Lietuvos moksleivių sąjunga daug kartų tiek aš, tiek kiti Švietimo ir mokslo komiteto nariai esame bendravę, kaip yra svarbu paskatinti mokyklų bendruomenių sutelktumą.

Noriu atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų tas kreipimasis yra pagrįstas, jis atstovauja labai daugeliui jaunų žmonių. Lietuvos moksleivių sąjungai atstovauja daugiau nei 500 mokinių savivaldų visoje Lietuvoje. Atsižvelgiant į tai, kad, deja, ganėtinai nemažai moksleivių ir mokytojų susiduria su smurtu įvairiomis formomis, įskaitant patyčias mokyklose, ir kad, priklausomai nuo vaikų amžiaus, vis dar labai dažnai būtent mokytojas yra tas asmuo, į kurį pirmiausia nori kreiptis moksleiviai, net dažniau negu į savo draugus ar į psichologą, mokytojo vaidmuo yra labai svarbus. Bet vis dar trūksta tiek žinių mokytojui, kaip suteikti pirminę emocinę pagalbą, tiek efektyvesnio bendradarbiavimo mechanizmo tarp mokytojų, tėvų, mokyklos administracijos ir pačių moksleivių.

Moksleivių sąjunga turi labai išsamų planą – preliminarį programą jau yra parengta tiek dėl regioninių mokymų mokinių savivaldų pirmininkams, tiek dėl seminarų moksleiviams, tiek dėl mokymų ir darbo grupių darbo su mokytojais, su mokyklomis, su mokyklų administracijomis, emocinio intelekto lavinimo, bendruomeniškumo, socialinio ir emocinio ugdymo temomis ir taip toliau. Aš manau, kad mes, Seimas, turime galimybę savo iniciatyva aktualizuoti šios problemos sprendimą ir labai konkrečiai prisidėti prie Lietuvos moksleivių sąjungos vykdomų gerų darbų, nes suvokiame, koks yra svarbus mokytojo vaidmuo ir mokyklos bendruomenės sutelktumas, saugi aplinka, paremta pasitikėjimu ir bendradarbiavimu, socialinis emocinis ugdymas. Beje, noriu atkreipti dėmesį, kad, kaip rodo tyrimai, socialinis emocinis ugdymas iki 11 % pagerina moksleivių akademinį pasiekimą. Tad tiesiogiai prisidėtume ir prie geresnių rezultatų mokyklose, kas mums visiems rūpi.

Prašome, kad 2020 metai būtų paskelbti Mokyklos bendruomenių metais ir kad būtų Vyriausybei pavesta sudaryti mokyklų bendruomenių metų minėjimo komisiją, kuri iki gruodžio pabaigos parengtų minėjimo priemonių planą, ir numatyti lėšų. Poreikis būtų tikrai labai nedidelis dėl metų paminėjimo.

Dar užbaigdamą noriu pasakyti, kad, aišku, prašysiu, kad pagrindinis komitetas būtų Švietimo ir mokslo komitetas, nes būtent į Švietimo ir mokslo komitetą kreipėsi Moksleivių sąjunga, o papildoma komisija būtų Istorinės atminties komisija, kaip tik suderinta su kolega A. Gumuliausku. Aš manau, kad darbas turėtų vykti sklandžiai ir efektyviai. Nebegaišindama jūsų laiko tiesiog prašau pritarimo.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai. Klausti niekas neužsirašė. Dėl motyvų už užsirašė A. Papirtienė.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Tikrai siūlau palaikyti šią pilietišką Moksleivių sąjungos iniciatyvą ir pažiūrėti į tai ne formaliai, o tiesiog priimti sprendimą širdimi. Suteikime viltį mūsų jaunajai kartai, kad jie taip pat gali dalyvauti mūsų Lietuvos politiniame gyvenime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi motyvai išsakyti. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti gegužės 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.51 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XIII-1999 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-3330 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XIII-3330. Pranešėjas – A. Gumuliauskas. Prašau į tribūną.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). ...į darbotvarkę klausimą, tai yra nutarimą dėl sesijos darbų programos pakeitimo, ir įtraukti nutarimą, kurį mes norime pateikti.

PIRMININKAS. Du nutarimus, patikslinu, taip pat dėl UNESCO.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ai, du nutarimus, taip, atsiprašau – dėl Tautodailės metų ir UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metų.

PIRMININKAS. Klausti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat niekas. Galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Diskutuoti niekas neužsirašė. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 63, prieš nėra, susilaikė 2. Seimo nutarimas priimtas. (Gongas)

15.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo Tautodailės metais“ projektas Nr. XIII-3320 (pateikimas)

Skelbiu – Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo Tautodailės metais“ projektas Nr. XIII-3320. Prašau, Arūnai, pristatyti.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Aš teikiu nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo Tautodailės metais“ projektą. 2020 metai yra pasirinkti neatsitiktinai. Tais metais sukanka 130 metų nuo P. Galaunės gimimo. Šita data labai reikšminga Lietuvos tautodailėi, o mes tikrai visi žinome P. Galaunės nuopelnus tautodailės plėtrai. Jo vardu pavadinta geriausiems Lietuvos tautodailininkams skirta premija. Šitą pateikimą inicijavo Etninės kultūros taryba, ji kreipėsi į mūsų komisiją ir visi mūsų komisijos nariai pasirašė, o ji atstovauja įvairioms Seime veikiančioms frakcijoms.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Jūsų nori paklausti R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, ištis galiu tik padėkoti ir pasidžiaugti, nes šio paskelbimo laukia tautodailininkai, jiems tai yra svarbu ne tik dėl to, kad P. Galaunės vardo svarba, ne dėl to, kad Kultūros tarybos, bet į visa tai, ką daro tie žmonės, ištis yra svarbu atkreipti dėmesį. Bet jeigu mes pavadinsime metus, jūs puikiai žinote, ir tam nebus skirta finansavimo, jeigu tam nebus skirta atitinkamai dėmesio, kad įveiklintume šitą vardą tautodailininkų dienos, tai yra metų, paskelbimo, tai neturės tokios prasmės, kokios jūs ir mes visi tikimės. Ar yra vilties, kad pavyks tuos metus ne tik pavadinti atitinkamu vardu, bet dar ir tikėtis finansavimo?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Nutarime yra du straipsniai. 2 straipsnyje yra pasakyta, kad būtent Vyriausybė turi sudaryti iki spalio 1 dienos Tautodailės metų komisiją, kuri parengtų me-

tų minėjimo programą, ir būtų numatyta 2020 metų valstybės biudžete komisijai, sudarytai Tau-todailės metų programai įgyvendinti, lėšų. Taigi ką mes galime, to jau tikrai paprašėme.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Daugiau klausti niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Galime. Ačiū, pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Kultūros komi-tetas, taip pat Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti gegužės 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metais“ projektas Nr. XIIIIP-3324 (pateikimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2020 metų paskelbimo UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metais“ projektas Nr. XIIIIP-3324. Kas pranešėjas? R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena. Seimo nutarimas „Dėl 2020 metų paskelbimo UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metais“, atsižvelgiant į tai, kad šiais metais Vilniaus istorinis centras mini 25 metų, Kernavės archeologinė vietovė – 15 metų įrašymo į UNESCO Pasaulio paveldo są-rašą jubiliejų, o 2020 metais Kuršių nerija minės 20-ąjį ir Struvės geodezinis lankas – 15-ąjį jublie-jų. Seimo nutarimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmoji klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Aš norėjau pranešėjo paklausti. Ne tik minėjimas tikriausiai svarbu, bet kokia nors išliekamoji vertė po tų minėjimų ir tų metų. Galbūt planuose yra įtraukti kitus materialaus, nematerialaus paveldo objektus į UNESCO sąrašą, nes Lietuva tokių objektų turi ir taip pat turi tokių vilčių, kad būtų įtraukti? Ar jūs planuojate tą padaryti? Man atrodo, tai būtų svarbiausia tų metų minėjimo dalis.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Jeigu kas kreipsis, tikrai galima įtraukti. Čia kreipiasi tie, kurie va-dovauja institucijoms, Kernavės ar Struvės administracijos. Mes negalime daryti įtakos, jie teikia ir mes Seime tada svarstome. Manau, jūsų klausimą išgirs ir...

E. GENTVILAS (LSF). Jau man įjungė.

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Norėjau klausti panašiai, kaip gerbiama kolegė Rita. O, beje, kreiptis tu-ri dėl naujų objektų, o ne patys tie objektai, kurie jau įtraukti. Dabar man lieka vienas klausimas. Jūs nepamirėjote dar vieno nematerialaus objekto. Kiek tam metų, priminkite, sueina. Tai yra su-tartinių įtraukimas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, yra.

E. GENTVILAS (LSF). Kiek metų?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Bijau suklysti, ar nebuvo kažkurie metai minimi jau. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Tuoj įjungsime, minutėlę.

E. GENTVILAS (LSF). Labai ačiū. Tai tada truputį tos prasmės aš nematau. Tai yra tik paminė-jimas, kad štai kažkiek metų, kai yra įtraukti mūsų materialūs ar nematerialūs objektai į UNESCO kultūros paveldo sąrašą. Tai tik priminimas, kad buvo įtraukti. Tai kas planuojama daryti, ar tuos jau įtrauktus objektus ten prižiūrėti ir puoselėti, kaip jūs įsivaizduojate, ką turėtų Vyriausybė da-ryti sudarydama tą programą?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Šitie mano paminėti įvykiai bus tų pačių administracijų minimos šventės ir kartu Lietuvos televizija taip pat numatys savo biudžete eilutę, kur bus, kaip buvo ir Kristijono Donelaičio metai minimi ir taip toliau. Kodėl gi ne, čia viskas bendrai, kompleksiskai šitos datos bus minimos vienu metu – 2020 metais.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gal galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? Ačiū, pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Kultūros komi-tetas, taip pat Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti gegužės 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Taip pat norėčiau priminti Dokumentų skyriui, kad priimtus nutarimus dėl darbotvarkės papildymo reikia sujungti.

16.00 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl efektyvesnio Lietuvos žmogiškųjų išteklių panaudojimo ir trūkstančių kvalifikuotų specialistų pritraukimo galimybių didinimo“ projektas Nr. XIIIIP-3160 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas, priešpaskutinis, – Seimo rezoliucijos „Dėl efektyvesnio Lietuvos žmogiškųjų išteklių panaudojimo ir trūkstančių kvalifikuotų specialistų pritraukimo galimybių didinimo“ projektas Nr. XIIIIP-3160. Pranešėjas – L. Stacevičius. Prašau.

L. STACEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Migracijos komisija organizavo žmogiškųjų išteklių klausimu konferenciją ir po konferencijos buvo surašyta rezoliucija, kuria kreipiamės į Vyriausybę ir ministerijas su rekomendacijomis. Aš norėčiau paminėti keltą argumentų ir rekomendacijų taip pat.

Kvalifikuoti žmogiškieji ištekliai ir pasiūlos atitiktis darbo rinkos poreikiams lems Lietuvos ekonomikos konkurencingumą, todėl orientuojant Lietuvos ekonomiką į aukštos pridėtinės vertės veiklos plėtrą ypatingą reikšmę įgyja talentų pritraukimas ir jų išlaikymas. Taip pat reikalingas aukštos profesinės kvalifikacijos specialistų pasiūlos ir paklausos subalansavimas. Pagrindinės galimybės šiems procesams užtikrinti – tai švietimo sistemos atitiktis darbo rinkos poreikiams didinimas, tvarių galimybių perkvalifikuoti į besivystančiose ekonomikos srityse reikalingas kitas profesijas sukūrimas, taip pat ir talentų pritraukimas, darnios migracijos sistemos tobulinimas, tarpžinybinio bendradarbiavimo gerinimas.

Todėl mes rekomendavome spartinti nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos sistemos ir žmogiškųjų išteklių prognozavimo instrumentų įveiklinimą, intensyviau kurti sąsajas tarp informacinių sistemų ir duomenų valdytojų, kurti ir stiprinti vaikų ir jaunimo sudominimo ir įtraukimo į STEAM kryptis priemones, užtikrinti tvarios ir nuoseklios profesinio orientavimo ir karjeros ugdymo sistemas, didinti aukštojo mokslo studijų programų ir turinio susietumą su aukštosios profesinės kvalifikacijos reikalaujančiomis veiklomis, siekti sudaryti palankias sąlygas verslui pritraukti kvalifikuotus specialistus, užtikrinti, kad Užimtumo tarnyba bedarbiams ar užimtiems asmenims organizuotų perkvalifikavimą, pasirengti pramonės ir ekonomikos skaitmenizavimo iššūkiams žmogiškųjų išteklių srityje, kurti ir įgyvendinti Lietuvos jaunimo užimtumo ir verslumo didinimo modelį, taip pat užtikrinti, kad Lietuvos profesijų klasifikatorius kuo labiau atspindėtų dabartinę ir ateities rinkos profesijų struktūrą. Tai tiek.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiame pranešėją, ar nemanote, kad tokie raštai mums tikrai sielos ramybei daugiau, pasirašom... Jau reikia baigti juos rašyti, turbūt teisės aktais daugiau gerinti tą gyvenimą, nes rašote seniai žinomas tiesas, kur ir verslas reikalauja, kad tobulintume, paspartintume migracijos procedūras. Tai visai seniai aišku, tačiau niekaip nesutariame dėl tų terminų ir kiek mums migrantų įsileisti, yra daug prieštaravimų, tai galbūt teisės aktais kaip nors reikia reguliuoti arba per STEAM centrus. Na, jie pamažu statomi. Arba vėl tos pačios senos mintys dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kuri turi užtikrinti Užimtumo tarnybos mokymus ir organizuoti perkvalifikavimą. Visos tos tiesos yra žinomos. Galbūt daugiau pinigų reikia kai kam, tačiau sakau, tai reguliuojama teisės aktais. Ar nemanote, kad tai toks daugiau savitiksliis dalykas šitas raštas, o ne koks nors dokumentas, kuris leis pasiekti tam tikrų rezultatų?

L. STACEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų tai buvo visos mūsų Migracijos komisijos sprendimas pritarti rezoliucijai ir kreiptis su tomis rekomendacijomis ir dar kartą priminti, kad tai yra mums svarbu, ir galbūt Vyriausybė parengs, kaip jūs minėjote, įstatymų pataisas būtent šiais jūsų minėtais klausimais.

PIRMININKAS. Dėkojame. Daugiau klausti niekas neužsirašė. Dėkojame pranešėjui. Diskutuoti taip pat niekas neužsirašė. Dėl motyvų dėl viso taip pat nematau, taip, niekas neužsirašė.

Gerbiami kolegos, tada formuoju klausimą, kas... Gerai, pagal Statutą, paskaitysime 184 straipsnį – priimti rezoliuciją be pataisų ir balsuojame. Kas už, balsuoja už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 59 Seimo nariai: už – 56, prieš nėra, susilaikė 3. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

16.05 val.

Seimo savaitės (2019-04-08–2019-04-12) – 2019 m. balandžio 9 d. (antradienio) ir 11 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Ir paskutinis darbotvarkės klausimas. Kviečiu Seimo Pirmininką į tribūną pristatyti savaitės, prasidedančios balandžio 8 dieną, posėdžių darbotvarkę, tvirtinimas. Pranešėjas – V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, darbotvarkę, prasidedanti balandžio 9 dieną, Seniūnų sueigoje buvo aptarta. Daugiausia projektai yra susiję su breksitu, jų svarstymas ir po to priėmimas. Aktualijos būtų tokios. Jeigu turite kokių nors kitokių pasiūlymų arba klausimų, tai maloniai prašome.

PIRMININKAS. Klausti niekas neužsirašė. Galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 57 Seimo nariai.

Ir dar Petras nori kažką, informuoti kolegas.

P. GRAŽULIS (MSNG). Kadangi posėdžio pirmininkas neleido pasakyti trumpos replikos A. Kubiliui, o dabar jo nėra, bet gal galėsiu pakartoti. Gaila, man atrodo, nei pats A. Kubilius netikėjo, kad jis visiems vienodai teisingas bus, nei Europos Sąjungos Tarybos sekretoriatas, kuris atrinko kandidatus, taip pat netikėjo, kad A. Kubilius bus vienodas. Mūsų lietuviai tikrai žino, kad A. Kubilius visiems teisingas niekada nebuvo ir nebus. Taigi sveikinu A. Kubilių su laimėjimu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kovo 28 dienos, ketvirtadienio, vakarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

Andriukaitis Vytenis Povilas 32
Ažubalis Audronius 28
Ažuolas Valius 23

Bakas Vytautas 13, 15
Baškienė Rima 38
Bilotaitė Agnė 29
Brazauskas Algirdas Mykolas 15

Donelaitis Kristijonas 39
Dudėnas Vytautas 16
Džiugelis Justas 19

Galaunė Paulius 38
Gelūnas Arūnas 35
Gentvilas Eugenijus 39
Gentvilas Simonas 33
Gorbačiovas Michailas 15
Gražulis Petras 7, 41
Gumuliauskas Arūnas 23, 26, 37, 38

Haase Irena 28

Ildemas Takanas (Ildem Tacan) 7, 9

Jovaiša Sergejus 21, 22
Juknevičienė Rasa 15, 17
Juozapaitis Vytautas 23

Kasčiūnas Laurynas 26, 27, 28, 29
Kepenys Dainius 32, 34
Kirkilas Gediminas 10, 13
Kubilienė Asta 32
Kubilius Andrius 16, 34, 41
Kupčinskas Andrius 26, 27, 34

Landsbergis Gabrielius 34
Landsbergis Vytautas 15
Liesys Jonas 23
Lukasas Edvardas (Lucas Edward) 10, 11

Masiulis Kęstutis 34
Matelis Bronislovas 31
Mažeika Kęstutis 24

Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 19
Mudis Keitas Aleksanderis
(Moody Keith Alexander) 17, 18
Navickas Andrius 25, 27, 30, 32, 36
Nekrošius Arvydas 19

Palionis Andrius 23
Papirtienė Aušra 35, 38
Petkevičius Vytautas 16
Porošenka Petro (Porošenko Petro) 12
Pranckietis Viktoras 7, 41
Pūkas Kęstutis 28
Pupinis Edmundas 23, 24, 25, 40
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 16

Rasmusenas Andersas Fogas
(Rasmussen Anders Fogh) 14
Razma Jurgis 7, 20, 21, 31, 37
Robertsonas Džordžas (Robertson George) 16

Sabatauskas Julius 31, 32, 33
Skaistė Gintarė 30
Skvernelis Saulius 9
Stacevičius Lauras 40
Stankevičius Česlovas 16
Steponavičius Gintaras 26
Stoltenbergas Jensas (Stoltenberg Jens) 12

Šakalienė Dovilė 32, 36, 37
Šarknickas Robertas 39
Šedbaras Stasys 28
Šimkus Jonas (Shimkus Johnas) 12
Širinskienė Agnė 20, 21, 22, 23, 27, 28, 33, 34

Tamašunienė Rita 25, 39
Titovas Viačeslavas 28
Trampas Donaldas (Trump Donald) 7
Tumėnas Stasys 19, 24

Vasiliauskas Gediminas 35
Viorneris Manfredas (Wörner Manfred) 15

Zenkevičius Gintautas 11

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*